

Ikt. sz.: NEB-41/19-2/2020.

NEB-10/2020. sz. ülés
(NEB-43/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2020. június 29-én, hétfőn, 10 óra 4 perckor
az Országház Delegációs termében (főemelet 40.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Elnöki bevezető	6
A határozatképesség megállapítása	6
A napirend elfogadása	6
Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019 (B/8769. szám) (A bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján)	6
Dr. Kozma Ákos tájékoztatója	7
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet tájékoztatója	10
Kérdések, hozzászólások, válaszok	20
Határozathozatalok	24
Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére (B/10466. szám) (A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján)	25
Holman Magdolna tájékoztatója	25
Kérdések, hozzászólások, válaszok	28
Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére című beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/10624. szám) (A Gazdasági bizottság önálló indítványa) a) Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján b) A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján	37
Határozathozatalok	37
Egyebek	38
Az ülés berekesztése	40

Napirendi javaslat

1. Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019 (B/8769. szám)
(A bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján)

Meghívott előadók:

Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes

2. a) Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére (B/10466. szám)
(A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján)

b) Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére című beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/10624. szám)

(A Gazdasági bizottság önálló indítványa)

a) Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján

b) A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján

Meghívott előadó:

Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Ritter Imre** nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke

Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke
Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke
Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló
Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló
Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló
Rónayné Slaba Ewa Maria dr. lengyel nemzetiségi szószóló
Serkisian Szeván Simon örmény nemzetiségi szószóló
Sianos Tamás görög nemzetiségi szószóló
Szolga József horvát nemzetiségi szószóló
Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló
Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

A bizottság titkársága részéről

Dr. Arczt Ilona, a Bizottsági Főosztály munkatársa

Meghívottak

Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes
Dr. Török Tamás, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala titkárságvezetője, főosztályvezetője
Dr. Varjú Gabriella, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala osztályvezetője
Dr. Schmidt Gábor, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala kabinetfőnöke
Dr. Binczki Zsuzsanna, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala titkárságvezetője, főosztályvezetője
Dr. Kiss Balázs, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala jogi főreferense
Iványi Klára, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala nemzetiségi referense
Makkai Fanni Zsuzsanna, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala nemzetiségi referense
Dr. Fogarassy Edit, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala jogi főreferense
Mikula Andrea, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala sajtófőnöke
Borbély Csenge, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala személyi asszisztense
Holman Magdolna, az Állami Számvevőszék főtitkára

Horváth Bálint, az Állami Számvevőszék osztályvezetője

Lajó Adrienn, az Állami Számvevőszék osztályvezetője

Dr. Kovács Árpádné (Belügyminisztérium)

Dr. Sudár Ágnes, a Magyarországi Németek Országos
Önkormányzata Hivatalának hivatalvezető-helyettese

Dr. Buzál Attila, a Magyarországi Németek Országos
Önkormányzatának ügyvéde

Dr. Sárog Adrienn, az Országos Lengyel Önkormányzat Hivatalának
jogásza

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 4 perc)

Elnöki bevezető

RITTER IMRE nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Հարգարժան տիկնա՛յք և պարոնա՛յք ողջունւմ եմ Ձեզ Հոլստրիայի ազգութիւնների հանձնաժողովի աշուրկա նիստում

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ha esetleg nem volt tökéletes az örmény kiejtésem, akkor magyarul is elmondanám. Tisztelettel és szeretettel köszöntöm önöket a Magyarországi nemzetiségek bizottságának mai ülésén. Külön tisztelettel köszönteném dr. Kozma Ákost, az alapvető jogok biztosát, dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébetet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettest és munkatársaikat. Engedjék meg, hogy mivel beszámoló elég ritkán van, név szerint is köszöntsem dr. Török Tamást, az AJBH titkárságvezető főosztályvezetőjét, dr. Varjú Gabriellát, az AJBH megbízott osztályvezetőjét, dr. Schmidt Gábor AJBH-kabinetelnököt, dr. Binczki Zsuzsannát, az AJBH titkárságvezetőt, főosztályvezetőt, dr. Kiss Balázs jogi referenst, Iványi Klárát és Makkainé Fanni Zsuzsannát, az AJBH nemzetiségi referenseit, dr. Fogarassy Editet, az AJBH jogi főreferensét, Mikula Andrea sajtófőnököt, valamint Borbély Csenge személyi asszisztenset. Úgyszintén szeretném külön is köszönteni dr. Sudár Ágnes, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata Hivatalának hivatalvezető-helyettesét, aki megbízott hivatalvezetőként fogg tevékenykedni, valamint dr. Buzál Attila jogi referenst, illetve az Országos Lengyel Önkormányzattól dr. Sáros Andrienn jogi referenst.

A határozatképeség megállapítása

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy a bizottság határozatképes, mind a 13 bizottsági tag személyesen van jelen.

A napirend elfogadása

Szavazunk a napirend elfogadásáról. A napirendi javaslatot előzetesen írásban kiküldtük. Kérdezem, hogy a napirenddel kapcsolatban van-e valakinek észrevétele, felvetése, módosítási igénye. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor felteszem szavazásra: aki az írásban kiküldött napirendi javaslattal egyetért, kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy ellenszavazat és tartózkodás nélkül 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk a napirendet.

Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019 (B/8769. szám) (A bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján)

Az 1. napirendi pont beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről szóló 2019. évi B/8769. számú beszámolóról, a bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján. Vendégeink kiosztották a beszámoló egy-egy példányát, melyet előzetesen írásban is megkaptunk. A kiosztást elnöki jogkörömnél fogva engedélyeztem. Indításként megadnám a szót dr. Kozma Ákosnak, az alapvető jogok biztosának.

Dr. Kozma Ákos tájékoztatója

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága! Hogy mi tartozik a nemzetiségpolitikai kérdések közé, azt nekünk, a 13 nemzetiségnek kell tudnunk megfogalmazni egységesen és olyan formán, hogy a mindenkori magyar parlament és a kormány számára egyértelműen meg lehessen mutatni, mi az, amit kérünk, elvárunk, és mi az, amit mi tudunk tenni hazánk, Magyarország fejlődéséért az elmúlt évszázadok során közösen kialakított, megalkotott értékek védelmében, azok további gyarapítása érdekében. Ritter elnök úr szavai ezek, amelyeket a Magyarországi nemzetiségek bizottsága honlapján köszöntőként olvastam. Őszinte szavak, őszinte mondat. Azt gondolom, minden benne van, amit mi gondolunk önökről, és amit önök gondolnak rólunk a közös hazánkban. Őszinte szavak és őszinte beszéd, azt gondolom, ez kell legyen a mottója a mi együttműködésünknek. Részemről teljes a nyitottság e tekintetben.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága! Mindenekelőtt meg kell köszönjem a lehetőséget, hogy itt ma először alapvető jogok biztosaként önök előtt beszámolhatunk a 2019. évi tevékenységünkről. Előrebocsátanám - nagy szeretettel és örömmel köszöntöm biztoshelyettes asszonyt, Szalayné Sándor Erzsébetet -, hogy természetesen nem szeretném elvenni az ő kenyerét, a biztoshelyettes asszony szakmai munkáját dicséri mindaz, ami a 2019-es esztendőben a magyarországi nemzetiségek vonatkozásában az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala részéről történt. Azonban azt gondoltam, számomra természetes és kötelező, hogy itt ma önök előtt személyesen is beszámoljak, és számot adjak mindarról, amit az előző esztendőben a nemzetiségi jogterület vonatkozásában a biztosi hivatal végzett.

Összetett és vegyes esztendő volt a 2019-es év. Összetett és vegyes esztendő, hiszen sok változás, sok kihívás, ugyanakkor sok lehetőség bontakozott ki a tavalyi esztendő során. A nemzetiségek vonatkozásában és a mi hivatalunk metszetében talán a legfontosabb, hogy biztoshelyettes asszony az első hatéves mandátumának végeztével újra bizalmat és lehetőséget kapott az Országgyűlésnek köszönhetően arra, hogy újabb hatéves mandátuma során segíthesse és támogathassa önöket. Ehhez az én teljes bizalmamat élvezti biztoshelyettes asszony, és itt, önök előtt is szeretném megköszönni neki azt a hatéves munkát, amit az önök jogainak a biztosítása érdekében, Magyarország érdekében végzett. Szeretném őt arról biztosítani, hogy az elkövetkezendő ciklus során is teljes bizalmamat élvezzi, és együtt fogunk dolgozni ezen a területen.

Voltak még változások a 2019-es esztendőben. Jómagam is 2019 szeptember végén léptem hivatalba szintén az önök bizalmából. Lassan pontosan egy éve, hogy itt, önök előtt egy másik teremben, nem ebben a gyönyörű teremben, de egy másik teremben ülve tájékoztathattam önöket akkor még biztossjelöltként, hogy milyen elképzeléseim vannak a nemzetiségi jogterület vonatkozásában. Én akkor azt mondtam önöknek, hogy számítok rájuk, és meg szeretném erősíteni a jövőben is a helyettesek autonóm tevékenységét, és szeretnék támaszkodni az eddig is nagyon alapos szakmai munkájukra. Én elindultam ezen az úton. Az önök bizalmából tavaly

szeptember 26-a óta alapvető jogok biztosaként el is indultam ezen az úton. Azt gondolom, közösen haladtunk a tavalyi esztendő utolsó három hónapjában biztoshelyettes asszonnyal, és ígéretet tudok tenni arra, hogy ebben az esztendőben is és az elkövetkezendőkben is ezen alapelvek mentén szeretnék együttműködni biztoshelyettes asszonnyal is, illetve a Magyarországon élő nemzetiségek képviselőivel is.

A változások éve volt a tavalyi esztendő a hivatalunk vonatkozásában. Engedjék meg, hogy néhány mondattal erről is tájékoztassam önöket az őszinte beszéd jegyében. A biztos és a biztoshelyettes újráválasztását, illetve megválasztását követően két dologgal szerettem volna mindenekelőtt kiemelkedő módon foglalkozni a tavalyi esztendő három hónapjában. Az egyik a kollégáim és a hivatal elhelyezésének a kérdésköre volt, amit napirendre vettem. A tavalyi esztendő derekán, nyár közepén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala egy ideiglenes feladatellátási helyre költözött. Az eddig jól megszokott hivatalunkból egy ideiglenes helyre kellett költöznünk, természetesen azzal a reménnyel együtt, hogy majd egyszer egy új, szép és a XXI. század követelményeinek megfelelő hivatalban tudjuk folytatni a tevékenységünket. Én akkor azt gondoltam, hogy minél hamarabb el kell jönnie ennek a végleges helyre való költözésnek. Arról tudom tájékoztatni önöket, azt tudom jelenteni a tisztelt bizottságnak, hogy e tekintetben komoly lépéseket sikerült tennünk a tavalyi esztendőben, és most már ott tartunk, hogy reményeink szerint nagyon rövid időn belül el tudjuk foglalni azt a kormányzat által számunkra biztosított minden igényt, XXI. századi igényeket kielégítő épületet, ahol a jövőben fogjuk tudni folytatni a tevékenységünket. Bízom abban, hogy jövőre, amikor majd itt ülünk biztoshelyettes asszonnyal önök előtt, hogy számot adjunk ennek az esztendőnek a történéseiről, akkor majd örömmel tudom önöket tájékoztatni, hogy ez meg is történt. Úgyhogy ez egy fontos változás volt a tavalyi esztendőben, ami a hivatal minden dolgozóját érintette. E helyről is szeretném megköszönni mindannyiuknak azt, hogy ezeken a kihívásokon és bizony nehéz helyzeteken keresztülmenve is állták a sarat, és a szakmai munkának egy százalékával nem csökkentve a színvonalat, folytatta minden kollégám a munkáját.

A másik nagyon fontos változás, ami a tavalyi esztendőben történt, hogy a hivatalba lépésem pillanatában megállapítottam, hogy az én kollégáim a hasonló beosztásban az államigazgatás más területein dolgozókhoz képest jóval alacsonyabb bérszínvonalon teljesítik a feladataikat, ezért azt gondoltam, e tekintetben is fontos, hogy mihamarabb rendezzük a kollégáim illetményét. Arról tudom önöket tájékoztatni, hogy a tavalyi év végén, 2019 decemberében az Országgyűlés elfogadta a különleges jogállású szervekről szóló törvényt, amely a mi hivatalunkat is érinti, és így - bár ez átnyúlik az idei esztendőre, de talán ennyit szabad elnök úr jóváhagyásával átugranom az idei esztendőre - azt tudom mondani, hogy a költségvetés az idei évben biztosította az ehhez szükséges költségvetési forrásokat. Úgyhogy ma már azt tudom mondani, hogy az én kollégáim lényegében azonos színvonalon keresnek, azonos illetménnyel rendelkeznek, mint a hasonló beosztásban az államigazgatás más területein dolgozó tisztségviselők, úgyhogy ebben a két vonatkozásban, a hivatal

elhelyezése és a kollégáim illetménye vonatkozásában azt gondolom, jelentős lépést sikerült tennünk előre.

A szakmai tevékenységünkről természetesen - ahogy eddig jól megszokták az elmúlt esztendőkből - biztoshelyettes asszony fog részletes tájékoztatást adni, én azonban egy dolgot szeretnék kiemelni, ez pedig a nemzetiségeket érintő vagy nemzetiségi érintettségű ügyek száma. Azt gondolom, az a szám, hogy 2014-hez képest a tavalyi esztendőben 250 százalékkal több nemzetiségi érintettségű ügygel foglalkoztak biztoshelyettes asszony és kollégái, az nagyon sokat elárul. Az azt mutatja, hogy ez a terület egyre inkább kiemelkedő fontossággal bír a hivatal tevékenysége vonatkozásában, és - hogy is mondjam - nem árt, ha a biztos is ezt szem előtt tartja a működése során. Én ezt a számot ismerem, és ennek a figyelembevételével igyekszem támogatni és segíteni ennek a területnek a működését. Egyébként a 2018-as évhez képest is 6 százalékos volt a bővülés, de hogy az elmúlt öt esztendőben, tehát 2014-19 között 250 százalék, ez egy igen jelentős szám, és azt gondolom, ez mindannyiunk számára megmutatja azt, hogy egy nagyon fontos terület mindaz, amivel biztoshelyettes asszony foglalkozik, illetve mindaz a jogvédő és képviseleti tevékenység, amelyet önök végeznek az önök által képviselt nemzetiségek vonatkozásában.

A tevékenységem első pillanatától kezdve tehát ebben a szellemiségben, a bizottság által is egy évvel ezelőtt hallott és általam kijelentett szellemiség vonatkozásában igyekeztem megkezdeni a munkámat. Azt gondolom, beszédes az is, hogy mindjárt a tevékenységem második hetében részt vettem a Német Kulturális és Információs Központ 15 éves évfordulóját köszöntő rendezvényen, ahova nagy örömmel mentem el biztoshelyettes asszonnyal együtt a központ vezetőjének a meghívására. Azt gondolom, ezt a jövőben is fenn szeretném tartani. Bátran biztatom önöket, hogy bármilyen nemzetiségi vonatkozású rendezvény tekintetében éljenek azzal a lehetőséggel, hogy az alapvető jogok biztosja is az önök érdekeit képviseli ebben az országban, úgyszólván nagyon szívesen részt veszünk és támogatjuk mindezeket a rendezvényeket.

Nem szeretném - még egyszer hangsúlyozom - elvenni biztoshelyettes asszony kenyerét, bár sokat tudnék még mesélni a magyarországi nemzetiségekkel való kapcsolatunkról, illetve az általam lefektetett azon alapelvekről, amelyek az önök munkája vonatkozásában pozitív megítélést tartalmaznak, én azonban azt gondolom, térjünk át a szakmai történéseink ismertetésére. Még egyszer szeretném hangsúlyozni azt az őszinteséget és bizalmat, amit részemről önök, bízom benne, tapasztaltak, és a jövőben is tapasztalni fognak. Állok elébe a közös munkának, és arra biztatom önöket, hogy használjanak minket, használják a biztost és a biztoshelyetttest. Azért vagyunk, hogy az önök jogait, az önök által képviselt nemzetiségek jogait, érdekeit ebben az országban megvédjük, és ennek a jogvédelemnek a segítői lehessünk. Ennek a szellemiségében, az őszinteség és a bizalom jegyében megköszönöm, hogy meghallgattak.

Elnök Úr! Tisztelt Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága! További jó munkát kívánok, és ha a beszámoló végén kérdések vannak, akkor természetesen azok vonatkozásában is nagyon nagy szeretettel állunk rendelkezésükre. Most pedig

belekontárkodva biztoshelyettes asszony munkájába, át is adnám neki a szót, és közösen hallgassuk meg a tavalyi év szakmai beszámolóját. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Elnézést kérek, mielőtt ombudsmanhelyettes asszony elkezdené, egy gondolatkörben szeretnék csak reagálni. Azt gondolom, valamennyiünk nevében, a 13 nemzetiség nevében köszönöm biztos úrnak azt, hogy egységes támogatásunkat az ombudsmanhelyettes asszony ismételt kinevezésére figyelembe vette, és a kinevezését megtette. Örömmel vesszük azt is, hogy az elmúlt négyéves ciklusban már kialakult munkakapcsolatban az Ombudsmani Hivatal részéről részt vevő csapatban érdemi változás nem történt, illetve érdemi változás az, hogy remélhetőleg végleges, megfelelő minőségi elhelyezés lesz, és a juttatásaikban, a munkájuk megítélésében és javításában is rövid idő alatt segítséget tudott nyújtani. Ezt nagyon köszönöm valamennyiünk nevében, hiszen nem minden esetben ez a helyzet egy új vezető kinevezésénél. Ezt köszönöm szépen. Átadnám a szót ombudsmanhelyettes asszonynak.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet tájékoztatója

DR. SZALAYNÉ DR. SÁNDOR ERZSÉBET, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes: *(Előadását számítógépes prezentáció kíséri.)* Elnök Úr! Biztos Úr! Kedves Szószólók! Nagyon szépen köszönöm az újabb lehetőséget arra, hogy a kollégáimmal közös munkáról egy szakmai beszámolót tudjak tartani. Azt is hálásan köszönöm, hogy nem kell eltérnünk a szokásunktól, hogy tudniillik meg is próbálom mutatni, hogy mi az, amit végeztünk az elmúlt évben. Ilyen szempontból, ha jól tudom, ezt a termet most először avatjuk fel ebben a formában. Remélem, működni fog. Elnök úr engedélyével a kollégáim kiosztották a 2019-es beszámolót teljes egészében tartalmazó kiadványt. Nagyon bízom benne, hogy az a döntés, amit ombudsman úr hozott, hogy tudniillik változtassunk egyrészt a tartalom megjelenítésén, másrészt pedig a formai megjelenítésén, ez el fogja nyerni az önök tetszését is, hiszen úgy vélem, fogyasztóbarátabb is. A szakmai tartalom szempontjából magas színvonalú munka került a kezükbe, úgyhogy hasznos olvasást kívánok hozzá már így az elején is.

Meg tudom ígérni önöknek azt, hogy azt a bizonyos maratoni nemzetiségi bizottsági ülést, amelyre 2019-ben került sor, és ahol - mind a mai napig csodálattal adózom önöknek - képesek voltak négy órán keresztül mindazokat az egyébként kemény szakmai anyagokat közösen végiggondolni és végigbeszélni, amelyeket akkor az asztalra letettünk, ez messze nem fogja megközelíteni. Ezt mindenképpen megígérhetem, mert nem szeretném az önök bizalmát és barátságát elveszíteni.

Nagyon gyorsan megmutatnám, hogy két oldalon a kivetítőkön látható, hogy milyen tematikus bontásban szeretnék egy pár dolgot kiemelni pusztán a beszámoló szövegéből, már csak azért is, és egy újabb zárójeles megjegyzés, hogy az újrávalasztással kapcsolatban, amivel kapcsolatban megint csak a köszönetemet szeretném a támogatásukért kifejezni, akkor is be kellett számolnom a hatéves tevékenységről, és akkor már részben szóba kerültek olyan témakörök is, amelyek a 2019-es évhez tartoznak. Ezt a fajta felosztást követve 2019 számomra és a munkatársaim számára valójában az újratervezés éve volt. Néhány részletet mindjárt

meg fogok mutatni, hogy mi az, ami a személyi és a szervezeti változások kapcsán a nemzetiségi jogterületet érinti, és melyek voltak azok a kiemelt események, és milyen újfajta irányvonalak mutatkoznak meg az újraválasztás után, illetve az újratervezéssel összefüggésben. Utána - a megszokott módon - a nemzetiségi jogi ügyekkel kapcsolatban azokat a diagramokat szeretném egy kicsit önökkel együtt értelmezni, amelyek benne vannak a beszámolóban is. Végül pedig a titkársági tevékenységről beszélnék, kifejezetten a nemzetiségi biztoshelyettesi titkárság tevékenységéből emelnék ki néhány fontosabb olyan elemet, amelyek 2019-ben jellemezték a munkánkat.

Tehát nézzük először az újratervezés évét! Ahogy ombudsman úr említette - itt csak egy kicsit vizualizáljuk is, ami elhangzott -, szeptember 26-a óta dr. Kozma Ákos az alapvető jogok biztosa. Ez az új munka, amit együtt végezhetünk, ahogyan ombudsman úr is mondta, bizalomra és bizakodásra ad okot, hogy ugyanúgy fenn fogjuk tudni tartani azt a szakmai munkát, amelyet eddig a nemzetiségi jogterületen végeztünk, sőt mi több, még egy kicsit magasabb fokozatba is tudunk netán kapcsolni a következő időszakban. Nyilván a mi munkánkat is, a kollégáim munkáját is befolyásolja az, hogy a hivatal egy új főtitkár személyével gazdagodott, hogy úgy mondjam, a korábbi főtitkár helyét október 1-jétől dr. Varga Réka kolléganő vette át. A november 4-e az az időpont, amikortól kezdve a második mandátum elindult, és ezért őszinte köszönettel tartozom önöknek. Az ideiglenes feladatellátási helyünk, ahogyan ombudsman úr is említette, egyelőre egy nagyon modernnek tűnő, ám de kicsi helyen van, az R70-es irodaházban, a Rákóczi út 70.-ben.

Amit a slide-on láthatnak, a következő elem, az egy új szervezeti egység. Igaz, hogy 2020 februárjában került a hivatali szervezeti egységhez, viszont azért is említem én, mert az ügynevezett rendészeti igazgatóságnak és a nemzetiségi jogterületnek esetenként vannak átfedő kérdései, és olyan közös ügyek létezhetnek, amelyeket szakmai értelemben és hatásköri szempontból is érdemes tisztáznunk, tehát számítanunk kell arra, hogy az új kollégákkal egy újfajta kommunikációt és egy újfajta együttműködést kell kialakítanunk. Annyiban újfajta, hogy új a rendészeti igazgatóság jelenléte a szervezeti egységen belül, viszont ahogyan majd mindjárt a struktúrából látni lehet, az Ombudsmani Hivatalon belül a szervezeti egységek közötti együttműködésnek megvannak a maga kialakult és jól működő rendszerei. Ezért is gondoltam, hogy említés szintjén mindenképpen meg kell mutatnom.

A megújuló stratégiák és a megújuló beszámoló pedig megint csak jelzi azt, hogy a tulajdonképpen a több mint 25 éves nemzetiségi jogterületen egy jogvédőnek is, nekem is, nemzetiségi biztoshelyettesnek is át kell gondolnom, hogy melyek azok a kiemelt tartalmak, és mi az a forma, amivel meg tudom szólítani, és meg kell, hogy szólítsam a nemzetiségi közösség tagjait, illetve a többségi társadalmat is. Azt gondolom, miután nem légtüres térben létező nemzetiségi közösségekként, ezért mindaz, ami a közösségek területén és életében történik, az igenis érinti és kell, hogy érintse a többségi társadalom különböző szereplőit is. Ezeknek a kérdéseknek az átgondolása az, ami elvezetett többek között néhány olyan kiemelt téma kiválasztásához, amelyen most, 2020-ban dolgozunk, és majd a következő időszakban fogok tudni beszámolni róla. Csak hogy igazoljam, hogy nem a levegőbe beszélünk az

előbb ombudsman úrral, pont egy héttel ezelőtt ugyanebben a teremben az Igazságügyi bizottság meghallgatásán vettünk részt, ahol ombudsman úr beszámolt a 2019-es tevékenységről, és utána készült egy fotó. Ez a felállítás, ez a konstelláció jelen pillanatban, ombudsman úr, ombudsmanhelyettes úr, Bándi Gyula, Varga Réka kolléganő főtitkárként, és jómagam. Majdnem azt mondtam, hogy itt a céltábla, erre tessék lőni, de hogy is mondjam csak, a beadványokat, a jelzéseket a nemzetiségi jogterület működéséről, azokat tessék felénk közvetíteni, azért állunk itt úgy, hogy várjuk - minden egyéb a jegyzőkönyvből törlendő, bármilyen másra tetszetek volna gondolni azzal kapcsolatban, amit az előtt elmondtam. Ez vicc szeretett volna lenni.

Nos, ugye így néz ki most a hivatal szervezeti felépítése. Azért mutatom meg önöknek, mert bár lehet, hogy messziről nem látszik, és aki a színekkel nincs különösebb barátságban, annak nem biztos, hogy egyértelmű, hogy mit szerettem volna ezzel a szervezeti felépítéssel, organigrammal mutatni, de a zölddel körbehatárolt két doboz egyrészt jelzi, hogy hol a biztoshelyettes és a biztoshelyettesi titkárság az Ombudsmani Hivatal szervezeti felépítésében, és a bal alsó sarokban látható szintén zölddel körberajzolva az a szervezeti alegysége tulajdonképpen a hivatalnak, ahol a nemzetiségi jogterületen dolgozó kollégák jelen pillanatban vannak, és akikkel összefüggésben a szakmai felügyeletet nekem van szerencsém ellátni a majd mindjárt tisztázandó hatásköri feladatok és lehetőségek alapján. A sárgát aztán végképp nem látják, majd a következő prezentáció elkészítésénél valamilyen szembeszökőbb szint fogunk választani. Ez azokat a szervezeti egységeket jelzi, amelyekkel gyakorlatilag jóformán napi szinten kapcsolatban vagyunk, hiszen a Közjogi Főosztály, az Esélyegyenlőségi és Gyermekjogi főosztály, sőt néha még az OPCAT Nemzeti Megelőző Mechanizmus Főosztály és újabban a Rendészeti Főosztály, ezt is jeleztem önöknek, ez az indoka annak, mert átfedő és olyan közös, horizontálisan megtárgyalandó szakmai kérdések kerülnek eléink, mint amilyenek a komplex problémák, amelyekkel szembesülünk. Nem állítjuk, hogy gyermekjogi kérdésekben a Nemzetiségi Jogi Osztály lenne az egyedüli tudója minden igazságnak, szó sincs ilyenről. Minden ilyen esetben természetesen egyeztetés van, és ombudsman úr engedélyével és egyetértésével pedig ahol az adott panasz kapcsán a hangsúly van, az a szervezeti egység fog valójában az ügyel alapvetően foglalkozni azzal, hogy az egyeztetési folyamatnak megvannak a maga kialakított csatornái.

Csak ismétlésként, mert ebben változás nem történt: az aktuális felállítás szerint a nemzetiségi biztoshelyettesi feladatkörömben eljárva egyrészt a szakmai irányítási joggal összefüggő lehetőségeket tartalmazza ez a slide, másrészt pedig átruházott hatáskörben ellátható feladatokat tartalmaz ez a slide-sor. Tulajdonképpen a soft feladatoktól kezdődően, vagyis a kapcsolattartástól, tájékozódástól kezdődően egészen az ombudsman úrral közös jelentések kiadásán keresztül számos olyan feladat- és hatáskörrel rendelkezem, amelyek megengedik számomra, hogy ellássam azt a feladatot, amit az önök bizalmából is kaptam másodszer is az elmúlt évben.

Újratervezett tevékenységek. Ez az ábra azt igyekszik közvetíteni, hogy nemzetiségi ombudsmanhelyettesként két nagy csoportba lehet sorolni a tevékenységünket, az aktivitásunkat. Egyrészt és fő területként nyilván a nemzetiségi jogok körébe és csoportjába tartozó aktivitást érdemes említeni. Elsősorban - majd

mindjárt látni fogjuk a számokat és a trendeket is - a nemzetiségi nevelés és oktatás kiemelt helyen szerepel most már évekre visszamenően és visszatérően, nem véletlenül nyilván. A nemzetiségi önkormányzatok finanszírozásával, működésével kapcsolatos kérdések szintén kiemelt területnek számítanak.

A 2019-es évben pedig kifejezetten előtérbe kerültek a nemzetiségi önkormányzati választásokkal kapcsolatos tapasztalatok, illetve az ennek kapcsán hozzánk érkezett beadványok és panaszok. A 2021-es népszámlálásra való felkészülés is már 2019-ben elindult, tekintettel arra, és ez számomra egy kiemelt fontossággal rendelkező kérdés volt azért, mert az önök számára fontos, hiszen minden nemzetiségi szakpolitikai döntésnek valójában valahol az alapját az képezi, hogy a népszámlálások kapcsán hányan vallják magukat az adott nemzetiséghez tartozónak. Tehát úgy gondolom, ez egy jóformán létkérdés a nemzetiségi közösségeink számára, hogy vajon a népszámlálás milyen eredménnyel fog zárulni, és ahhoz ki milyen módon járulhat hozzá. Az a vizsgálat, illetve annak a kérdésnek a részletes átvilágítása, amely a 2021-es népszámlálással kapcsolatos, ez 2019-ben indult el. A munka java részét akkor végeztük el. Maga az elvi állásfoglalás ezzel összefüggésben idén tavasszal jött ki, tehát bízom abban, hogy a nemzetiségi bizottság majd a következő őszi hónapokban napirendre fogja tudni tűzni ennek az elvi állásfoglalásnak is a részletesebb bemutatását.

Természetesen a nemzetiségi jogok, egyéni és közösségi jogok témakörbe tartoznak azok a beadványok és azok az ügyek, amelyek a nemzetiségi kultúra, média és színház kapcsán kerültek és jutottak hozzánk, és amivel összefüggésben a tavalyi évben viszonylag részletes állásfoglalásokat tudtunk készíteni és prezentálni önöknek, amelyek részletes tárgyalása meg is történt annak idején. Az egyéni és közösségi, tehát a nemzetiségi nyelvhasználat egyéni és névviseeléssel kapcsolatos vizsgálatunk is 2019-ben indult. Rövidesen ezek az anyagok elkészülnek, és nyilvánosságra fognak kerülni.

A slide másik oldalán a nemzetiségi jogokat kiegészítő, azokkal együtt értelmezendő egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség témaköre merül fel, ahol olyan panaszokkal foglalkozunk, amelyek zömmel diszkriminációs témákat vagy diszkriminációs helyzeteket jeleznek felénk, amely diszkrimináció nemzetiségi hovatartozás miatt következett be, illetve a panaszos állítása szerint a nemzetisége okán került sor valamilyenfajta hátrányos megkülönböztetésre. Számos olyan ügygel dolgozunk, ahol lakhatási és szociális problémák merülnek fel. Olyan ügyekkel is foglalkoznunk kell, amelyek a büntetőeljárás mikéntjével foglalkoznak, illetve a nemzetiségi hovatartozással összefüggő büntetőeljárás anomáliákat jeleznek felénk szabálysértések vagy büntetés-végrehajtás kapcsán. Néhány jogesetet a beszámolóink ki is emel, tehát azok az ügyek, amelyekkel foglalkoztunk, és amelyekről majdnem azt mondom, hogy egyeseket közülük tipikusnak is lehet tekinteni, mert évekre visszamenően megjelennek a munkánkban.

Aztán részben új jelenségként közfoglalkoztatással összefüggő panaszok is érkeztek hozzánk. Az ügy részletesebb leírása benne van a beszámolóban. Ha majd a tematikus részét esetleg kézbe veszik, akkor látni fogják, hogy milyen tényállási elemek mentén és miért voltunk kénytelenek a közfoglalkoztatás nemzetiségi

szempontú kérdésével foglalkozni. Ezzel kapcsolatban is egy tartalmasabb szakmai anyag készülóban van. Bízom benne, hogy rövidesen meg tudjuk mutatni önöknek. Az egészségügy, a közszolgáltatások igénybevételének a lehetőségével és a nemzetiségi szempontú visszasságokkal összefüggésben is klasszikusan, ha tetszik, sajnos évekre visszamenően megint csak foglalkoztunk az elmúlt évben.

Őszinte sajnálatomra és szomorúságomra kell jeleznem és mondanom önöknek, hogy a gyűlöletbeszéddel és adott esetben a gyűlölet-bűncselekményekkel, de elsősorban a gyűlöletbeszéddel kapcsolatos beadványok hasonlóképpen megjelennek nálunk. Nyilván figyelemmel kísérjük azokat a jelenségeket, amelyek közül 2019-ben annyira explicite módon nem, de itt most csak egy zárójeles megjegyzést teszek 2020 tavaszán több esetben hozzánk érkező olyan jelzésekről, amelyek jó eséllyel felvetették a gyűlöletbeszéd, hogy is mondjam, gyanúját. Azért és annak érdekében, hogy ezt a két nagyobb csoportot egyben kezeljük értelemszerűen, és azért, hogy annak a kötelezettségünknek és annak a feladatnak is eleget lehessen tenni, amit az ombudsmani törvény az ombudsman és a nemzetiségi biztoshelyettes számára és nyilván a másik biztoshelyettes kolléga számára is előír, az emberi jogi oktatásnak és a képzésnek és érzékenyítésnek nagy szerepet szánunk a munkánkban. Nemcsak azért, mert én személy szerint is évek óta a kollégákkal, és a kollégák közül többen is ezt a fajta aktivitást is úzik, például rendhagyó osztályfőnöki órák formájában. Középiskolákat kerestünk meg már eddig is, és ezt a munkánkat most ugyan tavasszal nem tudtuk folytatni az ismert okok és körülmények miatt, de vissza szeretnénk térni az őszi időszakban, tekintettel arra, hogy nem jártunk még minden nemzetiségi iskolában. Szeretnénk a nemzetiségi iskolákat kiegészítve általános, nem nemzetiségi oktatási program szerint működő iskolákba is eljutni, mert azt gondolom, a nemzetiségekről való ismeret megint csak egy olyan pluszt adhat annak a korosztálynak, amely aztán az aktív, munkaképes korba fog lépni, amely ismeretek nélkül nehezen fogja tudni értelmezni azt a nagyon szép és értékes sokszínűséget, amit a magyarországi nemzetiségi közösségek jelenléte jelent. Ezeket a különböző kiemelt rendezvényeken és az ilyen képzések során szeretnénk folytatni, ahogyan eddig is tettük az előző években.

Ez a szófelhő - vagy nem is tudom, így kell-e szabályosan szófelhőnek hívni, én is tanulom ezeket az új lehetőségeket, ami benne rejlik - jelzi a dinamikus változást. Jelzi azt, hogy folyamatos mozgásban lévő komplex jogterületen mozgunk, amelynek bizonyos időközönként, nyilván annak függvényében, hogy a társadalom éppen hol tart akár gazdasági, szociális és egyéb szempontból, mi az a kiemelt rész, ami akkor, egy adott időszakban foglalkoztatja a nemzetiségi közösségeket, és foglalkoztat ennek következtében aztán bennünket is. Ezzel a szófelhővel pusztán az egész jogterület dinamikájára és a folyamatos mozgásban létére szeretnénk utalni.

Nemzetiségi jogi ügyek. Most jönnek a számok és a különböző grafikonok, amelyeket a beszámolóban is látnak. Csak némi magyarázatot szeretnék hozzáfűzni. Ombudsman úr jelezte, hogy az elmúlt öt vagy hat évben - 2014 volt a mandátumom első egész teljes éve, 2013 októberében vehettem át a feladatot -, azóta sikerült láthatóbbá tenni magát a jogterületet és annak a lehetőségét, hogy panasz esetén keressenek meg bennünket azok, akik úgy vélik, hogy valamilyenfajta visszasság

áldozataivá váltak. Úgy vélem, ehhez tudomásul kellett venni, hogy melyik az a közeg, kik azok a személyek, akikhez szólnunk kell, milyen módon lehet szólni, milyen módon kell megszólítani a nemzetiségi közösségnek esetleg a fiatalabb generációját. Ezért azoknak a különféle platformoknak, amelyeket be lehetett indítani, és amelyeket ütemesen és üzemszerűen, hogy így mondjam, használunk, ezeknek is betudható részben, hogy az ügyszám növekedett. Bízom benne, hogy az ügyszámnövekedésben annak is volt szerepe, hogy elterjedhetett annak a híre, hogy a mindenkori ombudsmani feladattal együtt járó függetlenség és pártatlanság minden irányban együtt jár szakmai alapossággal és egy pozitív hozzáállással a beérkező panaszokhoz. Ez azt is jelenti adott esetben, hogy minden olyan esetben is, amikor ugyan nincs hatáskörünk - és ezzel tisztában vagyunk, hiszen ismerjük a jogszabály szövegét és a szándékát is, ami nem tart vissza bennünket attól, hogy ha hatásköri alapon nem is tudunk tenni semmit -, de felvilágosítjuk. Tehát nem tudunk eljárni a különböző hatóságoknál a panaszos érdekében, ha megalapozottnak látjuk, hanem egész egyszerűen tájékoztatjuk a panaszost arról, hogy tőlünk függetlenül ugyan, de milyen egyéb intézmények és állami struktúrák állnak a rendelkezésükre, ahová fordulni tudnak az ügyeik tisztázása és kezelése érdekében. Én ennek tudom be ezt a változást, amiért is a kollégáimnak is mindenképpen köszönettel tartozom, hiszen tudomásul vették azt, hogy nálam egyszerű elutasítás nincs. A nemet is lehet olyan módon közölni, hogy abban legyen olyan tartalom, amely tovább viszi a panaszost.

A témák szerinti ábrához, diagramhoz annyi magyarázatot szeretnék fűzni, hogy nyilván ezek a 2019-es adatok, 2019-ről beszélünk. A zölddel jelzett oszlopok a klasszikus nemzetiségi jogokkal kapcsolatos beadványokat mutatják. Itt például a málenkij robottal kapcsolatos hadigondozotti ellátás mutat kiugró számot. Az elmúlt év végén 70 olyan panasz érkezett hozzánk, amely ezt a területet érintette. Aztán a nevelés, oktatás tartja magát klasszikusan a kiemelkedő témakörök körében. Ez a második oszlop szintén zölddel, és így megy tovább. A kézzel jelzett oszlopok főként az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőségi témakörben érkező panaszokat mutatják. Itt látható a széles palettája. Jóformán nincs olyan élethelyzet, vagy nincs olyan egyéb jogterület, ahol ne merülne fel egy lehetséges nemzetiségi vonatkozás. Hogy éppen mekkora arányban, vagy mekkora számban találunk meg bennünket az ilyen jellegű panaszok, az többek között attól is függ nyilván, hogy mennyire vagyunk ismertek és elérhetők az ország bizonyos régióiban. Majd később mindjárt lesz egy olyan slide, amelyen látszik, hogy olyan esetekben, amikor helyszíni látogatást tudunk tenni egy-egy régióban, a helyszíni látogatás során döbben rá a lakosság érintett része, hogy ja, hát itt van egy olyan lehetőség, ahová adott esetben fordulni lehet. Ezt tendenciaszerűen az eltelt évekre visszamenően is tudjuk számokkal igazolni, hogy olyan esetekben, amikor akár a klasszikus, régi gyakorlat szerint úgynevezett megyelátogatásokat végeztünk, a helyszíni látogatások alkalmával összegyűjtött panaszok megugranak. Nem mindenki van az online panaszbenyújtás képességével felvértezve, viszont ha látják személy szerint is a lehetőségét, akkor azért megkeresnek és megtalálnak bennünket azok, akik úgy érzik, hogy szükségük van a közreműködésünkre.

Erről a diagramról a kollégáim azt mondják, hogy ez a torta, vagy mi a csoda, ezek a tortaszeletek. Ezek jelzik annak a 409 ügynek a bontását nemzetiségek szerint, amelyről ombudsman úr is említést tett, hogy 2019-ben ennyi hivatalos beadvány és panasz talált meg bennünket. Szeretném azt mutatni, hogy 2019-ben láthatóan megugrott például a görög nemzetiségtől érkező jelzések száma. Ez köszönhető annak, hogy egy zömmel görögök lakta, görög nemzetiségi közösség által lakott településen tettünk helyszíni látogatást, és az ott felmerült kérdések lettek azok, amelyek ebben az évben megnövelték például a kezelendő ügyek számát.

Aztán ami látszik tendenciaszerűen, hogy például a roma közösségtől érkező panaszok kapcsán majdhogynem változatlan a szám 2018-hoz képest, amikor is pont kettővel több ügyünk volt. 174 ügyünk volt, 2019-ben pedig 172. Az ügyszám-növekedés egyfajta átstrukturálódást is jelentett, tehát a korábbi években több mint a fele, legalábbis a fele volt az általunk kezelt ügyeknek a roma közösségtől érkező panaszok aránya és száma, ez most annyiban változott, hogy nem éri el a felét - változatlan panaszmenyiség mellett nagyjából - a roma közösségtől érkező, főleg egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségi kérdéseket érintő ügyek száma.

Talán érdeklődésre tarthat számot az is, hogy az alsó szektorban van egy „Elfújta a szél” színű, vagy halványlila csík, vagy tortaszelet, ami az egyéb nem bejegyzett nemzetiséghez tartozó ügyeket érinti. Tizenegy ilyen ügy van. Magyarázattal tartozom, hogy ez pontosan mit is jelent. Ha én egyszer a nemzetiségi jogokért és a nemzetiségi törvény alapján felelős ombudsmanhelyettes vagyok, nyilván megtalálnak olyan panaszok is, amelyek olyan nemzetiségi közösségektől vagy egyes nemzetiségi közösségeken belüli, néprajzi értelemben kezelhető csoportoktól származnak, amelyek szintén - a realitások és a valóság kemény dolog - megtaláltak bennünket. Például volt kínai közösségtől érkezett panasz, volt orosz közösségtől érkezett panasz, és volt bunyevác közösségtől érkezett panaszunk is visszatérő módon. Nos, nagyon nagy a száma az összes nemzetiséget érintő ügyeknek, a 409-ből 60 ilyen.

A területi megoszláshoz túl sok mindent már nem kívánok mondani. Talán csak annyit megismételve az előzőekből, hogy az a körülmény, hogy az Ombudsmani Hivatal székhelye Budapesten van, és nincsenek megyére lebontva, vagy esetleg régiókban tartósan jelenlévő kirendeltségei az Ombudsmani Hivatalnak, ez jelzi azt is, hogy a távolabbi megyékben, megyék kapcsán akkor ugrik meg a panaszok és ügyek száma, ha ott helyszíni látogatáson vagyunk. Ezért Budapest viszi a prímet, evidens módon nemcsak a lakosság szám miatt, hanem nyilván annak okán is, hogy a legtöbb országos nemzetiségi önkormányzat székhelye egyrészt Budapesten van, másrészt nyilván a központi állami intézmények és szervek szintén Budapesten vannak. Ez különösebb magyarázatot nem is indokol, nem igényel. Békés megye kiugró ebben a 2019-es évben, éppen az előbb említett hadigondozotti ügygel és kérdéssel, tehát a málenkij robottal összefüggő hadigondozotti ügygel kapcsolatban. Fejér megye pedig azért, mert helyszíni látogatást tettünk az előző évben, és ott szóba elegyedtünk, megbeszéléseket folytattunk az önkormányzatok vezetőivel, ugyanúgy az iskolai neveléssel és oktatással kapcsolatos kérdésekben, a települési és a nemzetiségi

önkormányzatok közötti egyet nem értés vagy félreértések tisztázása érdekében kerestek meg bennünket. Tehát ez ezzel magyarázható.

A kiemelt anyagok körében - amelyekkel 2019-ben foglalkoztunk - utánkövetés jellegű és minőségű anyagok felsorolását tartalmazza ez a slide. Ez abszolút nem ismeretlen az önök számára, hiszen ezek az értékgyűjtés, a kulturális autonómia, a médiaszolgáltatás, a filmművészet és filmgyártás területével, valamint a felvételi körzethatárokkal kapcsolatos egyetértési jog gyakorlásával összefüggő anomáliák. Ezek már a tavalyi év első felében lezárt olyan munkák voltak, amelyek a korábbi években készített ombudsmani jelentések utánkövetését képezték, és amelyekről önöknél azon a bizonyos, hogy is mondjam, maratonira sikeredett NEB-ülésem beszámoltam már.

Azt talán még érdemes hozzátennem, hogy ezekkel a szakmai anyagokkal kapcsolatban a megszólított intézményektől kapott válaszok jó része pozitív, és a javaslataink befogadását ígérte. Kisebbségben egyet nem értés, és nemcsak ezért, de egyébként is az a gyakorlatunk, hogy meghatározott időközönként, ha konkrét panasz nem érkezik az érintett témakörrel kapcsolatban, mégis mi visszanezünk rá. Tehát egy utókövetés utókövetése, vagy utánkövetés utánkövetése zajlik folyamatosan. Igyekszünk figyelemmel kísérni, hogy az, amit korábban javasoltunk és a nemzetiségi közösség érdekét szolgálná, azzal vajon mi történik azoknál az intézményeknél, amelyeket megszólítottunk. Miután a kérés a mi eszközünk, és nem a kötelezés, ezért nem mindegy, hogy a barátság jegyében mégis adott esetben megkérdezzük, hogy hol tart az a bizonyos kérdés a későbbiekben.

Az egyedi vizsgálatok közül - amelyek 2019-ben elindultak - valami elindult, és le is zárult, a Sváb Öregtemető sírjainak kezelése, rendezése, az intézményvezetői kinevezéssel kapcsolatos egyetértési jog és egy roma nemzetiségi lakos hozzátartozója sírhelyének áthelyezése. Ezek a témakörök lezárultak, és ombudsman úrral közösen kiadhattuk röviddel ezelőtt az intézményvezetői kinevezéssel kapcsolatos közös jelentést és az etesi temetkezési ügygel kapcsolatos jelentést. Érkeznek a válaszok, és azok feldolgozása zajlik jelen pillanatban.

Az azt követő két témakör, amely az online térben folytatólagosan elkövetett gyűlöletbeszéd, illetve a nevelési, gyermekvédelmi kérdések, ez a két olyan témakör van, amellyel foglalkozunk még mindig, szükségünk van időre. Egyrészt ez a tavaszi hónap egy kicsit visszalassította a különböző megkeresett intézményektől a válaszok beérkezését is, úgyhogy emiatt egy picit csúszásban vagyunk, de bízom benne, hogy rövidesen ez is meg tud jelenni.

Az utolsó két témakörön pedig erőteljesen dolgozunk, ezt tudom mondani. 2019-ben indultak az ügyek. Egész egyszerűen ahhoz, hogy megalapozott, tisztességes szakmai álláspontot tudjunk kialakítani, és minden érintettet megszólítva tudjuk összegyűjteni azt az információt, amely nélkül nem bocsátunk ki semmiféle szakmai anyagot, időnként várni kell, és nem egyszer előfordul, hogy bizony vissza-vissza kell kérdezni, és fel kell hívni a megszólítottakat, hogy tessék szíves lenni időben reagálni a megkeresésre.

Az átfogó vizsgálatokról pedig, amelyek jelenleg terítéken vannak, ezekről is már részben volt szó. Láthatóan az átfogó vizsgálataink mindegyik nemzetiségünket

érintő témakörök, a névhasználatot is említettem már, a népszámlálást említettem már, és amihez még nem tudtunk hozzányúlni - mert egész egyszerűen a múlt év végi időszak arra már nem volt alkalmas az újráválasztást követően, csak éppen arra volt alkalmas, hogy felocsúdjunk -, most elsősorban a nemzetiségi önkormányzati választások tapasztalataival kapcsolatos témakörre gondolok, a tavasz pedig lelassított mindannyiunkat. Viszont legalább húsz olyan jelzés érkezett hozzám a tavalyi nemzetiségi önkormányzati választások kapcsán, amelyek értékelést és megbeszélést igényelnek önökkel, az országos önkormányzatok vezetőivel. Ennek a témakörnek neki fogunk ugrani, de ezt sajnos csak őszre fogom tudni ígérni önöknek.

A titkársági tevékenységgel kapcsolatban már nagyon gyorsan fogok haladni, mert elnök úr és az önök türelmét megint csak, úgy tűnik, meg biztos úrét persze, mindegy, ez már csak... *(Dr. Kozma Ákos: Én ráérek!)* Elnök úr azt mondta, hogy egy óráig tervezik, és még egy napirendet kell megbeszélni. Na jó, szóval mindaz, ami eddig elhangzott, az közös munka, a Nemzetiségi Jogi Osztály és a titkárságon dolgozó kollégák együttes munkája, ez 409 ügyet jelent. A titkársági tevékenység itt látható ezen a slide-on. A 409 legfelül a bizonyos panaszügyek száma, amelyekről eddig beszéltünk. Utána pedig fentről lefelé nézve - és késsel jelölve - a második vonal a 202 számot mutatja. Ez a 202 valójában kifejezetten a titkársági programok száma, amit a nemzetiségi biztoshelyettesi titkárság munkatársaival bonyolítottunk 2019-ben. Tehát ha az egyszerű matematikai szabály értelmében a 409-et és a 202-öt összeadjuk, abból 611 lesz, tehát 611 esetben jártunk el így vagy úgy, és nyilvánultunk meg nemzetiségi jogterületen 2019-ben.

A sorrendben fentről a harmadik, rozsdaszínű és az alatta lévő zöld színű vonal pedig egy bizonyos bontását mutatja a 202 programnak. Azért tartom kiemelten fontosnak erről is szót említeni, tehát a nemzetközi vonatkozású hazai programokról és az úgynevezett külföldi programokról, mert hiszen az Ombudsmani Hivatal „A” státuszával és az ombudsman „A” státuszával összefüggésben számos olyan nemzetközi kötelezettség is keletkezett az elmúlt évben is, amely érintette a nemzetiségi jogterületet, és amellyel összefüggésben nekünk is meg kellett nyilvánulnunk. Ebben számos kérdés merül fel, különböző megkeresésekre adandó szakmai válaszok. A külföldi programok esetében pedig csak annyit említek, menetrendszerűen egyet emelek ki, a V4-es ombudsmani találkozót, amelyek esetében a témakörök között mindig szerepelnek kölcsönösen mind a négy érintett ország nemzetiségeit aktuálisan foglalkoztató szituációk.

És akkor most jön az utolsó ábrám, amely megint csak benne van a beszámolóban részleteiben. Ez pusztán annyit mutat, és nem darabszámról, hanem arányokról van szó, hogy az egyes nemzetiségi közösségeink milyen arányban „használtak” bennünket, tehát milyen arányban fordultak hozzánk. Nyilván nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az arányszámok mögött mekkora az egyes közösségeink nagyságrendje. Úgyhogy ehhez csak azt szeretném mondani, hogy tessék bennünket - ombudsman urat csak ismétlem - használni, és tessék hozzánk fordulni.

A kiemelt partnerek fellistázása előtt hadd mutassak négy fotót! A kiemelt partnerek körében szerepel például az Igazságügyi Minisztérium nemzetiségi jogi

munkacsoportja, amelynek az egyik ülésén veszünk részt. Ez a bal felső sarokban látható. A jobb felső sarokban látható fotót, gondolom, nem kell különösebben értelmezni. Ez megint csak az a bizonyos igen hosszú sikeredett nemzetiségi bizottsági ülés, amin jelen volt Fürjes Zoltán helyettes államtitkár úr is, és bár most nincs jelen, de innen is üzenem, hogy gratulálok neki is, hogy ő is türelmesen végigülte mind a négy órát. A bal alsó sarokban pedig a Justitia Regnorum Fundamentum-díjátadó van, ahol már ombudsman úrral közösen tudtuk az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségének a díjat 2019 decemberében átadni. A jobb alsó sarokban pedig egy, a szívemnek mindig is nagyon kedves történés van a tanévnyitók kapcsán. Ez most éppen a nemzetiségi POK tanévnyitóján készült fotó. Több nemzetiségi középiskola hívott meg tanévnyitóra. Jó szívvel emlékszem például a Nicolae Bălcescu Gimnáziumban annak idején, azt hiszem, éppen a nyelvi jogok napján tartott tanévnyitóra. Az is egy nagyon kellemes emlék volt, bár nem 2019-ben.

Amit a slide-on látnak, az egy válogatott listája mindazoknak a partnereknek, akikkel 2019-ben is együtt dolgoztunk. Azért vannak négy csoportba különözve, mert eltérő legitimációval rendelkező szervezetekről és intézményekről van szó. Vannak közöttük választott testületek, vannak más módon alapjogvédő szervek, kormányzati és közigazgatási szervek, illetve különféle egyeztető testületek, amelyek javarésze szintén a kormányzati struktúrában elhelyezett intézmények. Tévedtem az előbb, mert a nemzetközi kapcsolattartással összefüggésben van még egy - tényleg utolsó - ábra. A belső kör a 2018-as arányokat jelzi, tehát hogy milyen jellegű nemzetközi szervezetekkel kerültünk kapcsolatba a nemzetiségi jogterület vagy jogvédelem működtetése során. A külső kör pedig a 2019-es számokat és arányokat mutatja. Itt látszik az, hogy egyes nemzetközi szervezetek esetében jelentősen megugrott az együttműködés aránya és mértéke a nemzetközi kapcsolattartáson belül. Ennek a részletes leírását a beszámoló tartalmazza. A nemzetközi fellépés köréből pedig az ombudsmantörvény alapján azt érdemes megjegyezni, hogy van a nemzetiségi jogterülettel összefüggésben önálló nemzetközi tevékenységre lehetőség és nyilván az ombudsman úr megbízása vagy felkérése alapján az egyéb más státusszal összefüggő ügyekben esetleg. A leggyakrabban velünk kapcsolatban lévő nemzetközi szervezetek ikonját láthatjuk a slide alján.

A stáb - akiknek köszönettel tartozom 2019-ben, és akiknek egy jó része jelen van a teremben, akik felett a szakmai felügyeletet, ha szabad így mondanom, én láthatom el - listáját itt látjuk. Bízom benne, hogy folytathatjuk a munkát így, meg még akár egy picit megváltozott formában és létszámmal, de mindenképpen a feladatellátás érdekében. Nagyon szépen köszönöm a figyelmet, ombudsman úrnak és elnök úrnak is a türelmet, az önök türelmét is. Ha ne adj' isten, még maradt volna kérdés, természetesen szívesen állok rendelkezésre.

ELNÖK: Köszönöm szépen biztoshelyettesnek a prezentációt és az írásos beszámoló szóbeli kiegészítését, értelmezését is. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kinek van a beszámolóval illetve az elhangzottakkal kapcsolatban észrevétele, kérdése, hozzászólása. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Farkas Félix alelnök úrnak.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Ombudsman Úr! Biztoshelyettes Asszony! Nagyon nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm önöket. Az egyik anyagban az van, hogy a roma közösségek sorsa a többi nemzetiség sorsától eltérő. Ezzel maximálisan egyetértek, hiszen nincs olyan terület, ahol a roma közösséget ne érte volna valamiféle hátrányos megkülönböztetés. Legújabban már felvetődött az etesi temetési eset is, amikor kiásott sírhelyet kellett betölteni és áthelyezni máshová, mert az elhunyt hozzátartozója, a sír tulajdonosa szolt a polgármesternek, és ebből adódóan a polgármester úgy gondolta, hogy ő ezt áthelyezteti, és át is helyeztette. Jogi üggyé vált a dolog. Biztos vagyok benne, hogy ez nem az első volt, ami ezen a területen is elindult, csak még nem jött a felszínre. Ezt a dolgot felém jelezték, amit én természetesen önök felé jeleztem, és hála a jóistennek, és természetesen köszönet önöknek, ezt az ügyet úgymond sikerre is vitték. Tudom, hogy eddig lehetett az ügyet elvinni, ettől kezdve már nyilván jogi kérdés, illetve jogi útra kellett vinni a dolgot a családnak.

A gyűlöletbeszéd, mint ahogyan ön is elmondta, nem idegen. Úgy gondolom, mióta roma nemzetiség van, azóta ez fennáll, ez van, mindig is volt, de attól tartok, hogy egyre erősebb, vagy egyre erőteljesebb. Ebben a kérdésben még nyilván van mit tenni, de minden kérdésben van még mit tenni, azzal a nagyon sok eredménnyel együtt, amit csak tisztelettel tudok megköszönni, azt az áldozatos munkát, amit önök a hivatalban, illetve a helyszínen végeznek. Nyilvánvalóan abban a rengeteg feladatban, ami még előttünk áll, szeretnék én is segítségre lenni. Ha tudok, akkor mivel igen jó viszonyban is vagyunk, keressük is egymást, ha tudunk egymásnak segíteni. Úgyhogy én csak megköszönöm az anyag elkészítését, megköszönöm a korrekt tájékoztatást, illetve jó egészséget kívánok a további munkájukhoz természetesen mindannyiuknak. A segítségemet felajánlom, ha tudok, akkor természetesen segítek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólás, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Megadom a szót Paulik Antal szlovák szószólónak.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Nagyon röviden: új dizájn, új forma, azonban a tartalom, hál' istennek, nem változott érdemben. Ahogy örepszem, úgy vagyok egyre konzervatívabb, úgyhogy nekem ez az új dizájn egy kicsit szemet ütött, de egyébként elfogadom az idők szavát. Átolvasva természetesen elsősorban a nemzetiségre vonatkozó részeket, egy dolgot szeretnék megemlíteni. Nem érdemi, nem olyan fontos, csak lehet, hogy egyesek nemzetiségi érzékenységét piszkálta, nem tudom. Következetlen a helynévhasználat, a helységnév-megnevezések használata következtelen. Egyes településeket két nyelven ír le, ha van ott nemzetiségi lakosság. Acsa esetében és a magyarországi német települések egy részénél zárójelben megemlítik németül a nevét, vagy fordítva, tehát a magyar nevet zárójelben, és a német nevet előrehozva, ugyanakkor a határon túli területek esetében Zomborhoz odaírják zárójelben, hogy Sombor, viszont Pozsony, Dunaszerdahely vagy

Kolozsvár esetében nem. Ezek ilyen apróságok. Vagy ilyen Pécs. A magyarországi települések nemzetiségi neveit általában odateszik a magyar megnevezés mellé, de Pécs mellé nem tették oda a Fünfkirchent, vagy valamelyiket a használatban levők közül a szövegtől függően, hogy éppen milyen nemzetiségről szól a szöveg. Ennyi lett volna. Még egyszer köszönöm szépen. A tartalma valóban elismerésre méltó ennek a jelentésnek is, úgyhogy köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További észrevétel vagy hozzászólás van-e? *(Jelzésre:)* Megadnám a szót Rónayné Slaba Ewa lengyel szószólónak.

DR. RÓNAYNÉ DR. SLABA EWA MARIA lengyel nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntöm az összes vendéget. Én is szeretném megköszönni ezt a beszámolót. Nekem különösen szimpatikus a hagyományos, könyvben megjelentetett beszámoló. Viszont van egy kérdésem, ami a panaszokat illeti. Látom, hogy tulajdonképpen nincs olyan sok panasz a nemzetiségek részéről, de ha már vannak, akkor engem az érdekelne, hogy kik fordulnak önökhöz panasszal. Állampolgárok, vagy szervezetek, önkormányzatok, egyesületek?

A másik az, hogy ha önök megkapnak egy panaszt, talán jó lenne, ha erről az ügyről, a panaszról tudnánk mi is, szószólók, vagy az országos önkormányzat, mert napi kapcsolatban vagyunk a nemzetiségekkel, és akkor talán közösen gyorsabb lenne megoldani a helyzetet, ha ilyen van. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha további hozzászólás nincs, akkor megadnám a szót ombudsmanhelyettes asszonynak a szót, amennyiben reagálni kíván a hozzászólásokra.

DR. SZALAYNÉ DR. SÁNDOR ERZSÉBET, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes: Elnök Úr! Tisztelt Szószólók! Nagyon szépen köszön a kérdéseket. Ha megengedik, akkor a legutolsó elhangzott kérdéstől haladnék visszafelé. A lengyel szószóló asszony jelzi, hogy nincsen sok panasz. Gondolom, a lengyel közösségre vonatkozóan tette fel a kérdést, és hogy azt jelezzük, vagy azt tegyük nyilvánossá, hogy kik fordulnak hozzánk és milyen panasszal. Az ombudsmani intézmény működésében a panaszkezelésnek megvan az a tulajdonsága a jogszabályon alapulóan, hogy az egyéni panaszokat nem tesszük nyilvánossá, hiszen az adott esetben a saját panaszát jelzi. Olyankor, amikor tipikusan sok vagy több panasz érkezik hasonló helyzetben lévő egyénektől, akkor az elgondolkodtat bennünket abban az irányban, hogy vajon valamifajta rendszerszintű kérdésről van-e szó. Ilyenkor természetesen egy teljesen más eljárás keretében magára a rendszerszintű problémára próbálunk koncentrálni anélkül, hogy nevesítenénk, vagy az egyéni panaszt kiadnánk, ha úgy tetszik. Ez az ő döntése, hogy megkeresett bennünket, különben az intézménnyel szembeni bizalom veszne el, ha ezt nem így tennénk. Másrészt pedig nem egyszer van arról szó, hogy még vissza is kell kérdeznünk akár az egyéni panaszosoknál is, mert nem tudjuk kezelni az ügyét,

hiszen nem biztos, hogy hozzájárult ahhoz, hogy a személyét felfedjük, és ezt tiszteletben kell tartanunk.

Ezek egyrészt jogszabályban rögzített, másrészt a szakma szabályaihoz tartozó olyan elvek, amelyeket muszáj nekünk figyelembe venni. De még egyszer mondom, ott, ahol a nemzetiségi közösségek szervezetei meg vannak szólítva, vagy érintettek, még ha nincsenek is megszólítva, olyankor természetesen mi mindig megkeressük. Mi magunk keressük meg, ha kell, akkor úgy megfogalmazva a leveleinket, hogy ne feltétlenül derüljön ki, ha akár iskoláról van szó, hogy konkrétan kiről van szó, hanem igyekszünk feltenni a kérdéseinket úgy, hogy a probléma általánosságára utalunk, és eltávolítjuk egy picit a konkrét panaszostól a megkeresésünket, mert semmilyen körülmények között nem kívánjuk a panaszos bizalmát elveszíteni. Úgyhogy az a mi felelősségünk, hogy ott, ahol rendszerszintű problémák vannak, azokat a lépéseket, amelyeket ilyenkor szakmailag és eljárási szempontból meg lehet tenni, azokat meg is tesszük.

Azt tudom még mondani, hogy ilyenkor, a beszámoló alkalmával, illetve ha ez tervben van 2020-ra vonatkozóan - erről a kollégáimmal beszéltem -, megpróbáljuk az egyéni panaszokból is kiemelni az általános érdeklődésre és figyelemfelhívásra igényt tartó részeket, magyarul egy bizonyos mértékig anonimizálni az egyéni panaszokat valóban azért, amit ön is jelzett, hogy minden nemzetiségi közösség irányába tudjuk közvetíteni, hogy milyen típusú egyéni panaszok érkeznek anélkül, hogy megpróbáljuk leszedni belőle az egyediesítésre utaló jeleket. Ezt még nekünk is gyakorolni kell, de már a szándékaink között mindenképpen szerepel. Ezeket aztán lehet vagy negyedévente, vagy félévente a honlapunkon közzétenni, hogy lehessen látni a trendeket az egyes panaszoknál. Valahogy egy kicsit abba az irányba megy, amit ön jelzett.

Paulik Antal szószóló úrnak pedig szeretném jelezni, hogy színesedik a világ, mármint a beszámoló szempontjából én a magam részéről örülök neki, őszintén szólva, hogy változtattunk a kinézetben. Ami a helységnévhasználattal való következtelenségeket illeti, ezt a jelzést köszönettel fogadom, és ügyelni fogok arra, hogy ilyenre ne kerüljön sor. Nem véletlen, hogy neki is álltunk a közösségi névhasználattal kapcsolatos elvi állásfoglalást is kidolgozni. Ha hamarabb nem, hát legkésőbb mi magunk is rá fogunk döbbsenni arra, hogy hibáztunk eddig akkor, amikor mondjuk nem jelenítettük meg Pécs esetében azt, hogy Fünfkirchen, vagy adott esetben Pečuh, vagy akár többet is, attól függ, hogy milyen a nemzetiségi összetétele az adott településnek. Köszönöm szépen a jelzést.

Farkas Félix szószóló úrnak pedig szintén köszönöm, hogy utalt az eddig elvégzett munkára és arra, hogy igyekeztünk elmenni a széléig az etesi ügyvel kapcsolatban. A gyűlöletbeszéd összefüggésében csak azt tudom mondani, hogy vételre vannak állítva a receptoraink, és igyekszünk minden olyan jelzést figyelni, mint ami jelzést legutóbb szombat reggel kaptam - de ez nem 2019-es -, ismerősök hívtak fel reggel 9 órakor, hogy a piacról hazafelé menet milyen furcsa plakátot találtak egy bizonyos buszmegállóban vagy villamosmegállóban. Tehát figyelünk, és - ombudsman úrral egyeztetve - nyilván amit lehet, ebben a kérdésben megteszünk folyamatosan. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A hozzászólások zárásaként engedjék meg, hogy két dologra nagyon röviden reagáljak. Az egyik az, hogy egy picit engem is meglepett a málenkij robottal kapcsolatos megkeresések nagy száma. Nyilvánvalóan ezt az hozta felszínre, hogy Németország három évvel ezelőtt bizonyos juttatásokat juttatott a málenkij robotban részt vettek számára. Azon el lehet egy picit gondolkodni, hogy ha az ember azt látja, hogy a jogerősen elítélt bűnözőknek a fogva tartási körülmények között milyen jóvátételeket, kárpótlásokat ítélnék ma meg, és a bizonyítottan ártatlan, mindenféle ítélet nélkül több éves kényszermunkára elhurcoltaknak pedig jóvátételnek vagy kártérítésnek csúfolva mit biztosítottak, akkor el lehet gondolkodni azon, hogy biztos, hogy mindenben jól működik-e ez a világ, és egyforma lehetőségeket biztosít-e a jog mindenki számára, de ebbe nem akarok belemenni, mert ez nem a mai napirend kérdése, csak a nagy szám miatt. A málenkij robotot elszenvedettek - nagy számuk ellenére - sajnos már nagyon kevesen vannak közöttünk, úgyhogy sajnos az ezekkel kapcsolatos észrevételek biztos, hogy drasztikusan csökkenni fognak a következő években.

A másik, amit nem konkrét ügyként, hanem általánosságban szeretnék kiemelni, mert rendkívül pozitív minőségi változást, előrelépést jelent megítélésem szerint. Az elmúlt másfél év során az Ombudsmani Hivatal és a nemzetiségek, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége, a Magyarországi nemzetiségek bizottsága együttműködésében, mondhatni, rendszerré alakult, hogy a nemzetiségek élük az életüket, utána először a nemzetiségek különböző szervezetei, vagy magánszemélyek jelzik azokat az akut problémákat, ahol a nemzetiségek maguktól nem tudnak tovább jutni. Itt tenném hozzá, hogy a felvetések száma, azt gondolom, azért is nőtt az utóbbi években, mivel a felvetésekre belátható időn belül lesz intézkedés, pozitív változás a felvetések jelentős részében, tehát van értelme felvetni a felmerülő, gyakorlatban létező problémákat. Az Ombudsmani Hivatal megkeresését követően a biztoshelyettes asszony és csapata elvégzi a konkrét ügyekre vonatkozó vizsgálatot, a konkrét ügyben állást foglal, levonja az általános tapasztalatokat, és javaslatot tesz a jogszabályok átgondolására, korrigálására is a jelentésekben. Végül a Magyarországi nemzetiségek bizottsága minden érintettel együtt végignézi ezeket a jelentéseket, kiértékeli, a lehetséges jogszabály-módosításokat elindítja, és vagy önálló indítványként, vagy a parlamenti eljárás során kapcsolódó bizottságként más módosítások során benyújtja, és végigviszi ezeket a szakma és a megfelelő politikai támogatás esetén. Ennek a nagyon pozitív együttműködésnek lett az eredménye többek között a nemzetiségek jogairól szóló törvény legutóbbi átfogó módosítása, a köznevelési törvény folyamatban lévő módosításának jelentős része, amely várhatóan pénteken kerül elfogadásra, vagy éppen a szakképzési törvény nemzetiségi módosításai, és lehetne tovább sorolni ezt a sort. Nagyon lényegesnek tartom kiemelni, hogy az említett törvénymódosításokkal több esetben olyan évek óta húzódó különböző bírósági eljárásokat megélt ügyekben tudtunk reményeink szerint tartós megoldást elérni, mint például a köznevelési intézmények körzethatárainak módosításával kapcsolatos nemzetiségi egyetértési, véleményezési jog, egyáltalában az egyetértési és véleményezési jognak egy jogilag és tartalmilag is korrekt

szabályozása 25 év után, vagy ugyanígy mondhatnám például az alapfokú művészeti oktatás nemzetiségi tevékenységgé nyilvánítását, elismerését és az ennek megfelelő támogatás biztosítását. Ezzel nemhogy meg tudtuk akadályozni a művészeti oktatást végző nemzetiségi intézmények visszaesését, megszűnését, hanem reményeim szerint egy további lökést adtunk nekik.

Én ezért zárásként a Magyarországi nemzetiségek nevében szeretném megköszönni egyrészt Kozma Ákosnak, az alapvető jogok biztosának és természetesen mindenekelőtt dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébetnek, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes asszonynak és elhivatott munkatársainak is a rendkívül hatékony segítséget és a nagyon jó együttműködést. Az ombudsmanhelyettes asszony által említett már lezárt jelentések természetesen egy külön dossziéban félre vannak téve, és ősszel azzal fogjuk indítani az évet, hogy ezeket elővesszük. Ezt megtettük volna már tavasszal is, ha nem ilyen az egészségi helyzet, amilyen volt, de ezek külön vannak, ősszel el fogjuk kezdeni, és reményeim szerint ezek alapján ugyanúgy el tudunk jutni majd a törvénymódosításokhoz és a megoldásokhoz, ahogy sok más esetben is. Köszönöm szépen.

Határozathozatalok

Most a bizottság kialakítja állásfoglalását az országgyűlési törvény 22. § (2) bekezdése alapján. Az állásfoglalás tervezetét előzetesen írásban kiküldtük. Kérdezem, van-e valakinek kiegészítése, módosításra vonatkozó esetleges javaslata, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)*

Amennyiben nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki az írásban kiküldött állásfoglalással egyetért, kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ellenszavazat és tartózkodás nem volt. Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk az állásfoglalást.

A bizottsági előadó személyéről kell még döntenünk, aki a parlament általános vitájában ismerteti majd a bizottság véleményét. Az előzetes egyeztetések alapján Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószólót javaslom. Kérdezem, van-e valakinek más javaslata vagy ezzel kapcsolatos észrevétele. *(Nincs jelentkező.)*

Amennyiben nincs, akkor feltenném szavazásra. Aki egyetért azzal, hogy Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló szólaljon fel az általános vitában a bizottság nevében, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ellenszavazat és tartózkodás nem volt. Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk. A bizottsági vélemény előadójának 15 percben lesz felszólalási lehetősége várhatóan a parlament őszi ülészakában.

Köszönöm szépen mindenkinek az 1. napirendi pont tárgyalása során való részvételt. Az 1. napirendi pontot lezárom. Megkérném az Állami Számvevőszék képviselőit, hogy fáradjanak ki az előterjesztői asztalhoz. *(Megtörténik.)* Elnézést kérek, az elején elfelejtettem, de Kovács Árpádnét a Belügyminisztériumból is szeretném utólag köszönteni, mert az elején ez kimaradt. Jó egészséget, és jó pihenést kívánok mindenkinek! *(Dr. Kozma Ákos, dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet és munkatársai távoznak a bizottsági ülésről. - Rövid szünet.)*

**Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére (B/10466. szám)
(A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján)**

A rövid kis technikai szünet után a 2. napirendi ponttal folytatnánk, amely tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére a B/10466. számon benyújtott beszámolóról, a bizottság véleményének kialakítása a határozati házszabály 36. § (5) bekezdése alapján. Köszöntöm Holman Magdolna főtitkár asszonyt, valamint Horváth Bálint és Lajó Adrienn osztályvezetőket az Állami Számvevőszék részéről. Kérdezem az előterjesztő képviselőjét, szeretné-e kiegészíteni szóban az írásban megküldött beszámolót.

HOLMAN MAGDOLNA főtitkár (Állami Számvevőszék): Igen, elnök úr.

ELNÖK: Parancsoljon!

Holman Magdolna tájékoztatója

HOLMAN MAGDOLNA főtitkár (Állami Számvevőszék): Köszönöm szépen. Köszöntöm a Magyarországi nemzetiségek bizottságának a résztvevőit. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Először is köszönöm a lehetőséget, hogy az Állami Számvevőszék 2019. évi tevékenységéről szóló tájékoztatót és működéséről szóló beszámolót ismertethetem önökkel, amelyből egy pár lényeges területet emelnék ki az önök számára. Először is a legfontosabbat, hogy az Állami Számvevőszék az elmúlt évben is elvégezte törvényi feladatát. Az Állami Számvevőszék az Alaptörvényben definiált közpénzügyi garantor szervezet, amelynek célja nem a hibakeresés vagy az elmarasztalás, hanem a közpénzügyek jó irányba való terelése, a pozitív változások elindítása és fenntartása, összefoglalva, az Alaptörvényben előírt közpénzügyi előírások megvalósításának az elősegítése.

Engedjék meg nekem, hogy először a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséről szóljak egy pár szót! Az Állami Számvevőszék 2013-ban kezdte meg a helyi, települési, majd 2015-ben az országos nemzetiségi önkormányzatok, később pedig a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott, működtetett intézmények gazdálkodásának az ellenőrzését. Ha a számokat nézzük, akkor 2013-tól kezdve több mint 200 települési nemzetiségi önkormányzat ellenőrzését végezte el az Állami Számvevőszék, valamint lefolytatta 13 országos nemzetiségi önkormányzat ellenőrzését, illetve utóellenőrzését. Az Állami Számvevőszék a 2014 és a 2016 közötti időszakot ellenőrizte esetükben, és abban az időszakban összesen 27,2 milliárd forint támogatásban részesültek. Ha a számokat még nézzük, akkor azt is látjuk, hogy 2012-től 2018 végére nyolcszorosára emelkedett a támogatott intézmények száma. Amiért felidéztem ezt az ellenőrzésünket, az az, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában működő intézmények számvevőszéki ellenőrzési tapasztalatairól készült számvevőszéki elemzést az Állami Számvevőszék 2019 áprilisában hozta nyilvánosságra. Ez az ellenőrzés felhívja azokra a területekre a

figyelmet, amelyek lényegesek a szabályszerű működéshez és vagyongazdálkodáshoz, a közpénz, közvagyon Alaptörvényben meghatározott elvek szerinti felhasználásához.

Tisztelt Bizottság! Az Állami Számvevőszék 2019. évi tájékoztatójából először a módszertani fejlesztéseket és a digitalizáció adta kihívásokra adott válaszainkat emelném ki, amely területen végzendő munkánkat az Országgyűlés határozattal is megerősítette 2017-ben és 2019-ben is. Az Állami Számvevőszék a törvényben meghatározott feladatai alapján 2011-ig jellemzően egyedi ellenőrzéseket végzett, amely módszertan, tekintettel arra, hogy az ellenőrzési program minden egyes ellenőrzés esetében önállóan készült, és külön került összeállításra és jóváhagyásra, számos, de véges számú ellenőrzött vizsgálatára adott módot. Az ellenőrzési módszertani megközelítés szempontjából kiemelt jelentőségű lépés volt az új technológiával létrehozott értékelési módszerek alapján a kockázatalapú, valamint a monitoringtípusú ellenőrzési módszerek kifejlesztése és bevezetése.

Az elmúlt időszakban az Állami Számvevőszéken belül bevezetett új, digitális alapokra helyezett monitoringtípusú ellenőrzések egyrészt lehetővé teszik, hogy a Számvevőszék a feladataihoz leginkább illeszkedő audit típusú ellenőrzéseket végezzen, másrészt az új ellenőrzési módszereinkkel egyszerre akár több száz ellenőrzött szervezet egyidejű ellenőrzésére is képessé vált az Állami Számvevőszék. Harmadrészt pedig a digitalizációra alapozott monitoringtípusú ellenőrzések az ellenőrzött szervezetek számára is kedvezőbbek. Az Állami Számvevőszék elsőként a Magyar Államkincstár adatait alapul véve az önkormányzatoknál végzett monitoringtípusú ellenőrzéseket, az elmúlt évben közel 800 önkormányzat monitoringtípusú ellenőrzését végeztük el rendszerszinten egy-egy településtípusba tartozóan. A kockázatalapú ellenőrzések pedig lehetőséget teremtenek arra, hogy az ÁSZ széles ellenőrzötti körnél, azok azonos jellemzők alapján történő szegmentálásával a lényeges dokumentumok értékelése alapján objektív képet adjon a szervezeteknél fennálló kockázatos területekről. Ennek az eredményei alapján ráirányítható az ellenőrzött szervezetek vezetőinek figyelme is a kockázatos területekre.

Az ellenőrzési tevékenységünk hatékonysági szempontjainak erősítését szolgálta a sarkalatos dokumentumok rendszerének a bevezetése is, amely lehetővé tette a lényegesség, mint kritérium, még inkább előtérbe való helyezését, az alapvető követelményekre való fókuszálást, másfelől nagyban hozzájárult a hatékonysági alapelv megszilárdításához. Az Állami Számvevőszék stratégiájában is alapfeltételként került lefektetésre az ellenőrzési módszertanok fejlesztése, amihez mindenekelőtt szem előtt tartjuk mind a gyakorlati tapasztalatokat, mind pedig a nemzetközi sztenderdeket. Ennek mentén a digitalizáció adta, de már a korábban megkezdett lehetőségekkel élve, amelyeket egyébként most a rendkívüli helyzet által generált kényszer még inkább tovább erősített, az ÁSZ technológiai változtatásokat, változásokat hajtott végre, amelyek az ellenőrzések számos területét érintik. Ilyen változás vagy változtatások az ellenőrzöttekkel való digitális kapcsolattartás, a digitális platform adatbekérés és a részben már automatizált adatfeldolgozás és kiértékelés.

Tisztelt Bizottság! Az ellenőrzési megállapítások és javaslatok hasznosulását kiemelten segíti a nyilvánosság ereje. Az Állami Számvevőszék stratégiai célja a tudásmegosztás, az ellenőrzötték támogatása a feltárt szabálytalanságok, hiányosságok kijavítása érdekében. Az ellenőrzési tapasztalatok összegzésével és a megismert jó gyakorlatok megosztásával az Állami Számvevőszék hozzájárul, hogy az érintett szervezetek feladatellátása szabályszerűbbé és eredményesebbé, az intézmények közpénzfelhasználása átláthatóbbá és rendezettebbé váljon. Úgy hiszem, mind a fenntartóknak, mind az intézményvezetőknek nagy felelőssége van abban, hogy megfelelő intézkedéseket tegyenek az azonosított kockázatok csökkentése, a szabálytalanságok megszüntetése érdekében, továbbá hogy a hibák kijavítása a lehető legrövidebb időben megkezdődhessen.

Az Állami Számvevőszék ezért 2019-ben közpénzügyi vezetőképzést szervezett az országos nemzeti önkormányzatok fenntartásában működő intézmények vezetői számára. A résztvevők a szervezeti integritás, a közszolgálati teljesítménymenedzsment, a menedzsmentkontroll és a közszolgálati értékteremtés témaköreiben mélyítették el tudásukat és fejlesztették készségeiket. Az Állami Számvevőszék 2020-ban is folytatta a képzést. Az egészségügyi veszélyhelyzetre való tekintettel a konferencia előadásai ezúttal online formában váltak elérhetővé a nemzeti önkormányzatok vezetői, illetve az érdeklődők számára. Fontos hangsúlyozni, hogy a tanácsadó tevékenységünk keretében az Állami Számvevőszék elérhetővé tette a közpénzt felhasználó szervezetek, így a nemzeti önkormányzatok részére is az úgynevezett önteszteket, ezzel is aktív szerepet vállalva az integritás alapú átlátható és elszámoltatható a közpénz felhasználásában. Önök előtt is biztos ismert, és már többször elmondtuk, hogy az Állami Számvevőszék először 2014 novemberében jelentette meg ezt az öntesztet, amelyet 2018-ban megújított, és 2020-ban ismét közzétett egy megújított öntesztet a helyi nemzeti önkormányzatok működéséről, amely az Állami Számvevőszék honlapjáról letölthető, teljesen önkéntes, és az intézmények vezetői, az önkormányzatok vezetői a szabályos működés tekintetében tudják kontrollálni a saját gyakorlatukat. Arról tudok önöknek beszámolni, hogy a nemzeti öntesztet letöltése összességében már ezer fölött jár. Ez azt is alátámasztja, hogy a nemzeti önkormányzatok elkötelezettek a fejlődési és a szabályszerű működés mellett.

Tisztelt Bizottság! Mint már említettem, az Állami Számvevőszék 2019-ben is teljesítette a törvényekben előírt feladatait, valamint eredményesen és célszerűen gazdálkodott a rá bízott közpénzekkel, így az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettségének eleget téve ellenőrizte a 2018. évi központi költségvetés végrehajtásáról készített zárszámadási törvényjavaslat megfelelőségét és az abban szereplő adatok megbízhatóságát, véleményezte a 2020. évi költségvetés törvényjavaslatot. Ezen túl az ellenőrzéseink három fókuszát emelném még ki, amelyet ezen túl végeztünk. Ezek a fókuszok három nagy területre irányultak. Az egyik a belső kontrollrendszer, szabályozottság integritáselvű működése, annak a kiépítése. A másik a pénzügyi elszámolások szabályszerűsége, a harmadik terület pedig a vagyonnal való gazdálkodás szabályszerűsége.

Az elmúlt tíz évben az Állami Számvevőszék teljes szervezeti és módszertani megújulást hajtott végre. Ennek egyik legérzékелhetőbb eredménye, hogy 2019-ben több mint 60 százalékkal, mintegy 1360-ra növelte az ellenőrzött szervezetek számát a megelőző évhez képest. Az Országgyűlésnek elektronikus módon benyújtott tájékoztatóból kiderül, hogy a 2019-ben nyilvánosságra hozott 254 számvevőszéki jelentés mellett az ÁSZ elemzői tavaly minden korábbinál több, összesen 32 elemzést készítettek. Ezek olyan kiemelt gazdasági és társadalmi területeket érintettek, mint a központi költségvetés, az államadósság-csökkentés, az általános forgalmi adó, a foglalkoztatás, munkahelyteremtés, helyi közösségi közlekedés, állami és önkormányzati vállalatok gazdálkodása, integritás, valamint alapítványok gazdálkodása, hogy csak egy párat emeljek ki önöknek.

Szeretném ismét hangsúlyozni, hogy a tanácsadó, tudásmegosztó tevékenységünk célja a támogatás, amely tekintetében egyrészt az Alaptörvény előírásai, másrészt az Országgyűlés által az elmúlt években hozott és az ÁSZ számára feladatokat megfogalmazó határozatok adják meg a kereteket. Az integritásközpontú szervezeti kultúra terjesztése, a megelőzésen alapuló korrupció elleni fellépés, az etikus közpénzügyi vezetőképzés alapjainak lefektetése és elindítása, az ellenőrzést, illetve a felügyeleti tevékenységet végző szervezetek módszertani fejlesztése, a magyar társadalom gazdálkodási tudatosságának fejlesztése és a pénzügyi biztonságának erősítése mind-mind olyan küldetések, amelyek közvetve és közvetlenül is hozzájárulnak ahhoz, hogy az Alaptörvény közpénzügyi fejezetének előírásai betölthessék a szerepüket.

Eddig nagyon sokat beszéltem a szabályosságról, a törvényes működésről, egy dolgot szeretnék még kiegészítésként az Állami Számvevőszék tájékoztatójából kiemelni, ami nagyon hangsúlyosan rögzíti azt is, hogy az Alaptörvényben foglaltak szerint a közpénzt és a közvagyont nemcsak szabályosan, hanem eredményesen és célszerűen kell felhasználni. Ehhez viszont nélkülözhetetlen a teljesítmény mérése annak érdekében, hogy a stratégiai célok megfelelően előkészítettek, megalapozottak legyenek, a célkitűzések teljesítése mérhető legyen, és szükség esetén lehetővé váljon a célok elérését biztosító eszközök korrekciója az elvárt eredmény érdekében. Az Alaptörvényben meghatározott közpénz, közvagyon eredményes és célszerű felhasználása érdekében végzett tevékenység ezért a következő időszakban további hangsúlyos irány minden közpénzügyi szereplő számára. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy a beszámolóval, illetve az elhangzottakkal kapcsolatban kinek van észrevétele, hozzászólása, véleménye. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Serkisian Szeván örmény szószólónak.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

DR. SERKISIAN SZEVÁN SIMON örmény nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Tisztelettel köszöntöm az Állami Számvevőszék munkatársait. Nagy érdeklődéssel hallgattam a beszámolót és mindazt a fejlődést és fejlesztési irányt, amit részben sikerült elérni, másrészt részben kitéztek maguk számára. Ennek ellenére nekem az a benyomásom, mint volt örmény nemzetiségi országos elnöknek,

hogy mindez írott malaszt marad, amennyiben a munkatársak szándéka eltér attól a jogelvtől, amit az államigazgatástól megkövetelnek, gondolok a jóhiszeműség elvére, az együttműködés elvére. Mindezt én nem tapasztaltam az ÁSZ vizsgálataiban során. Ha konkrét és rövid akarok lenni, egy adott kérdés feltevésére az ÁSZ munkatársa úgy válaszol, hogy ezt magának kell tudni. Nem, ezt nem nekünk kell tudni, hanem irányt kell mutatni számunkra, adott esetben egész konkrétan meg kell határozni, és ki kell tűzni azt az elvárást, amit nekünk teljesíteni kell, és amennyiben nem teljesítjük, akkor jelenhet meg egy olyan számvevőszéki, tulajdonképpen mit mondjak, deklaráció, jelentés, amely oly mértékben elítélte az önkormányzatnál folyó tevékenységet, hogy egyenesen kijelentette, hogy nem volt együttműködés a Számvevőszékkal. Ez döbbenetes volt. Ezek után időpontot kértem az elnök úrtól, amire azóta sem kaptam választ, mert oly mértékben ütköztethető volt ez a kiadott jelentés a valósággal, amit én percről percre átéltem, és a folyamatot vezetem a hivatalvezető asszonnyal, aki jelenleg is itt ül a teremben, hogy meg kell mondjam, felháborítónak tudtam csak minősíteni. Ezt úgy tessenek elképzelni, hogy irdatlan mennyiségű adatot beszolgáltattunk a legjobb tudásunk szerint, feltöltjük a rendszerbe. Az, hogy ez megcímkezve, jelölve helyesen van-e, afelől vannak kétségek, ezért a számvevők egy egyeztetést kérnek. Az egyeztetés során gyakorlatilag szinte 90 százalékban tisztázzuk azt, el is ismerik azt, hogy nagyon sok anyag fel lett töltve, csak azt kéne megjelölnünk, hogy melyik mappában található ezt meg, hiszen nem mindegyiket nyitották fel, vagy nem olvassák el, csak példázgatva lépnek be a rendszerbe. Amikor megtörténik ez az egyeztetés, akkor kijön ez az állami számvevőszéki jelentés, hogy gyakorlatilag semmit nem csinált az önkormányzat, ami döbbenetes volt. Akkor mit egyeztettek a kollégák? Köszönöm a szót. Én nem hiszem, hogy egyedi problémáról van szó.

Még lenne egy megjegyzésem, ebben csak részben lehet ludas az ÁSZ, és elnézést a kifejezésért, hogy ludas. Jelenleg az Országos Örmény Önkormányzat rendelkezik élő, kiadott, használható költségvetéssel. Döbbenetemet kell, hogy kifejezzem. 2018 negyedik negyedévében az adatszolgáltatás hiánya okán az Államkincstár javaslatára megszüntették a költségvetési támogatásunkat. Ebben azóta sem történt változás. Ezeket az adatszolgáltatásokat senki nem pótolta, hozzáteszem, nem is pótolhatta, hiszen az előző évben megtörtént választás, nemzetiségi önkormányzati választás alkalmával az új vezetés feltörte az irodát, és hét év bizonylatai, teljesítésigazolásai és mindennemű szerződése hiányzik. Tehát elképesztő! 2019-2012 között nincs fellelhető anyag az Országos Örmény Önkormányzatnál. Tehát ha önök most ebben az évben, vagy a jövő évben vizsgálni fogják az Országos Örmény Önkormányzatot, akkor ezzel szembesülniük kell. De ezt most én mondom, hogy ne akkor szembesüljenek. Ennek ellenére elengedték a költségvetését az Országos Örmény Önkormányzatnak, a Kincstárral egyeztetve, és még nem tudom, talán az Emberi Erőforrások Minisztériuma is benne volt ebben a fajta véleményalkotásban, hogy el lehet engedni. Szerintem nem. Ez véleményem szerint abszolút jogsértő. Nem tisztázódott semmi, sőt megfejték ezzel a jogsértéssel, hogy feltörték az irodát, nem megvárva, hogy az átadás-átvétel megtörténjen. Az én részemről volt egy kötelezettség, hogy ezt megtegyem. Feltörték

az irodát, majd lejelentették, hogy nincsenek anyagok. Én négy hónappal azelőtt, hogy feltörték volna, közöltem a kormányhivatallal, hogy amennyiben én személyesen átadom, még akkor is el fogják tüntetni. Tehát nem véletlenül történt, hogy feltörték. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, hogy kíván-e most válaszolni rá, vagy pedig további hozzászólások után adnám meg a szót válaszára. *(Jelzésre:)* Köszönöm. Tessék parancsolni!

HOLMAN MAGDOLNA főtitkár (Állami Számvevőszék): Ha nincs több kérdés, akkor válaszolnék. Köszönöm szépen. Egy nagyon fontos dolgot mondott szószóló úr, mégpedig azt, ami a tanácsadáshoz kapcsolódik, ugyanis a tanácsadás, mint ahogy elmondtam a kiegészítésben is, mint ahogy benne van az Állami Számvevőszékről készített tájékoztatóban is, ez nem kimondottan az ellenőrzésekhez kapcsolódik, nem az ellenőrzés során történik a tanácsadás, hanem az ellenőrzés során szerzett tapasztalatok alapján készítjük el és végeztük el ezt a munkát, hogy szerveztünk jó gyakorlat konferenciát, szerveztünk képzést, és mint mondtam, készítettünk elemzést, összefoglalva, hogy mindenki, aki önkormányzatot vezet, vagy intézményt irányít, lássa azt, hogy melyek azok a területek, amelyek hangsúlyosak és lényegesek a szabályos és a törvényes működéshez kapcsolódóan. Mint ahogy elmondtam, 2014-ben készítettünk először öntesztet a nemzetiségi önkormányzatok számára. Fontos azt is hangsúlyozni, hogy a nemzetiségi önkormányzatoknál és az intézményeknél végzett ellenőrzések szabályszerűségi ellenőrzések voltak. Tehát gyakorlatilag a jogszabály, törvény által előírt követelmények betartására irányultak. Az az önteszt is, amit említettem, hogy 2020-ban is ismételten nyilvánosságra hoztunk, gyakorlatilag nagyon-nagyon részletesen végigmegy azokon a kérdéseken, amelyeket a jogszabály előír mind az önkormányzatok számára, mind ugyanúgy az intézmények is használhatják, amelyeket a gazdálkodásuk során be kell tartani, mindazokat a követelményeket rögzíti. Tehát a követelményeket, az előírásokat a jogszabály határozza meg a gazdálkodók számára.

Amit az Állami Számvevőszék ellenőrzéséről még tudni kell, mint ahogy szintén elmondtam, hogy az mindig a múltba irányul. Egy lezárt időszakot érint, és igazából az ellenőrzésekből - és erre szolgálnak a bekért dokumentumok is - azt tudjuk értékelni, ami akkor történt. Nyilván erről szól az, hogy utána teszünk javaslatot, kell intézkedési tervet készíteni, vagy vannak egyéb olyan jogkövetkezmények, amelyeket az Állami Számvevőszékről szóló törvény rögzít. Ez mindazt a célt szolgálja, hogy azoknak az alapvető követelményeknek a betartása, amelyek biztosítják a közpénz és a közvagyon szabályszerű, törvényes felhasználását, megvalósuljon. Az ellenőrzéseink mind a múltba irányulnak, a múltban keletkezett dokumentumokat kér be az Állami Számvevőszék az ellenőrzés során. A dokumentumok tekintetében azt is fontos hangsúlyozni, hogy melyek ezek a dokumentumok. Ezeket is az esetek döntő részében is jogszabály rögzíti, hogy melyek azok a követelmények, amelyeket teljesítenie kell.

Amit még szószóló úr mondott az adatbekérésekhez kapcsolódóan, és ez is a digitalizáció egyik eredménye, hogy a bekért dokumentumok tekintetében az Állami Számvevőszék teljességi és hitelességi nyilatkozatot kér. Az erre vonatkozó módszertani kiírás, módszertani megközelítés szintén megtalálható az Állami Számvevőszék honlapján. Ez nagyon fontos, hiszen önök tudják - mármint akiktől kérünk az ellenőrzés során, az ellenőrzött szervezetek -, hogy melyek azok a dokumentumok, amelyek rendelkezésükre állnak. Ezek az egyeztetések arról szóltak, ha én jól értem, hogy amit a teljességi és hitelességi nyilatkozatban rögzítettek, azok a dokumentumok érkeztek be. Beszéltem itt a digitalizáció eredményéről. Az is egy nagyon fontos előrelépés és fejlesztés volt az Állami Számvevőszék részéről, hogy gyakorlatilag az elektronikus adatbekérési felület most már legenerálja a teljességi és hitelességi nyilatkozatot az ellenőrzött szervezetek számára, tehát gyakorlatilag csak le kell ellenőrizni, hogy valóban azok kerültek-e feltöltésre arra az elérési útvonalra, illetve arra a weboldalra, ahová ezt megjelöltük.

Még egy dolgot emelnék ki az ügy kapcsán, és szintén visszautalnék arra, amit elmondtam a kiegészítésemben, ez a lényeges és az alapvető dokumentumok, amelyek szükségesek ahhoz, hogy egy szervezet szabályosan és törvényesen működjön. Ezeknek a megléte nélkül gyakorlatilag hiába készül el és van többféle végrehajtása a gazdálkodásnak, nem lehet számon kérni, nem rögzítik a felelősségi viszonyokat, nincsenek meg az alapvető számviteli szabályok. Mondok egy példát: szervezeti és működési szabályzat, számviteli politika, ennek keretében elkészítendő szabályzatok, nyilván azokkal az aláírásokkal, amelyeket erre a jogszabály előír.

Még egy dolgot említenék - és akkor azt hiszem, minden dologra reagálnék -, az az, hogy a váltást követően milyen feltörés volt, és hogy hiányos volt az átadás-átvétel. Az Állami Számvevőszék ezt nem ellenőrzi. Ezt nyilván az átadás-átvételkor kell rögzíteni. Erre nem terjed ki, és nem is ellenőriztük ezt a területet. Ami fontos viszont, hogy a törvényes működésnek azok az alapvető keretei meglegyenek az önkormányzatok és intézmények számára, amelyeket mind a számviteli törvény, mind a nemzetiségekről szóló törvény vagy az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet előír.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, van-e valakinek további hozzászólása, észrevétele. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Varga Szimeon bolgár szószólónak.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Én is üdvözlöm az ÁSZ képviselőit. Nagy érdeklődéssel hallgattam és olvastam a beszámolót, amit kézben forgattam én is, különösen a nemzetiségeket érintő különös ellenőrzéseket és az azokra való rámutatást. Örülök annak, hogy a nemzetiségek most már tényleg egy nagyobb vagyonnal tudnak gazdálkodni Magyarország Kormánya költségvetési politikájának köszönhetően. Ez azt jelenti, hogy ezáltal nagyobb felelősséggel is szembesülnek, és úgy gondolom, megfelelő szakmai tudással mindenki, minden önkormányzat törekszik arra, hogy ezeket a közpénzeket megfelelően használja fel.

Egy pár észrevételem lenne, mert olvasva a beszámolót, van néhány dolog, ami nekem kicsit furcsán hangzott a beszámolóban. Természetesen - ahogy eddig is - fontosnak tartottuk azt, hogy az önkormányzatokat objektívan vizsgálják. Talán kicsi könnyebbséget is kaphatnak a nemzetiségi önkormányzatok, hiszen ők olyan önkormányzatok, amelyek nem egy szinten kezelhetők a települési önkormányzatokkal, sok olyan területen, szabályzatban vagy akár előírásban nem rendelkeznek olyan jogkörökkel, mint egy települési önkormányzat, ezért nem is kérhetők számon rajtuk e jogkörök teljesítése.

Rétérve a beszámolóra, nekem kicsit furcsán hangzik az a megfogalmazás a beszámolóban, hogy a nemzetiségi önkormányzatok egy kalap alatt véve egy negatív véleménnyel szembesülnek a beszámolóban. Szerintem ez nem jó megközelítés annak ellenére, hogy objektíven és ellenőrzési programon keresztül történik, és a stratégiai célt is megfogalmazták, tudásmegosztás, a nyilvánosságnak való bemutatás. Szerintem itt az önkormányzatokat teljes mértékben majdhogynem rossz színben tüntetik fel. Idézném is, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények ellenőrzési tapasztalatairól szóló elemzés rámutatott arra, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodása együttesen nem volt szabályszerű. Ez egy általános megfogalmazás, ami minden nemzetiségre rossz fényt vet. Én örülnék annak, ha kicsit tartalmasabb beszámoló kerülne a nemzetiségek tekintetében nyilvánosságra, és abban rá lehetne világítani arra, hogy mely hibákat tapasztaltak, és milyen módon orvosolták. Ez így számomra elfogadhatatlan, úgyhogy kérném a jövőben majd az ÁSZ-t is, hogy átgondolva az ilyen jellegű mondatokat, akár egyeztetve velünk vagy az országos nemzetiségi önkormányzatokkal, egy objektívebb megnyilatkozást tegyenek közzé a beszámolóban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólás vagy észrevétel van-e? *(Nincs jelentkező.)* Ha megengedi, egy picit én is hozzászólnék ehhez, és akkor szerintem egyszerre tud válaszolni, és talán egyszerűsíti a helyzetet. Én egy kis beszúrást tennék: először is távollétében is hadd gratuláljak Domokos László elnök úrnak és az egész Állami Számvevőszéknek abból a duplán ünnepi alkalomból, hogy idén 150 éve, 1870-ben kezdte meg a működését az első magyar Állami Számvevőszék, illetve harminc éve, a '89-es rendszerváltást követően '90. január 1-jével indult újra a független számvevőszéki ellenőrzés Magyarországon. Ebből az alkalomból szeretnék kívánni további legalább 150 eredményes évet és működést a későbbiekre!

Az ÁSZ szakmai tevékenységével, működésével kapcsolatban nem is akarok belemenni konkrétumokba, viszont szeretném kiemelni, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok átfogó vizsgálatát követően, majd a vizsgálat során írt intézkedési tervek visszaellenőrzését és annak végrehajtását követően is elég részletesen tárgyaltunk konkrét dolgokról az ellenőrzéssel kapcsolatban. Amire én most igazából szeretnék kitérni, és természetesen kapcsolódik a Varga Szimeon által elmondottakhoz, hogy a T/10303. számú, a nemzetiségek jogairól szóló módosítójavaslat-csomag kapcsán, melyet a Magyarországi nemzetiségek bizottsága nyújtott be, küldött az Állami Számvevőszék egy anyagot, amely egy tájékoztató, az

Állami Számvevőszék tapasztalatai a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséről. Ez egy bő egyoldalas összesítés - az időpontot nem tudom megmondani, mert nincs rajta -, hivatkozik egy bővebb elemzésre. Ami kapcsolódik Szimeon felszólalásához, hogy a lényegét tekintve ennek van egy olyan mondata, hogy az ÁSZ tapasztalatai alapján ezért a törvényjavaslat 9. §-a szerinti rendelkezés fokozott kockázatot jelent azzal, hogy a fenntartói jog átadásával együtt a köznevelési intézmény nevelési, oktatási feladatainak ellátását szolgáló ingó- és ingatlanvagyonot a fenntartó nemzetiségi önkormányzat tulajdonába kell adni. Amiért egy kicsit nehezen tudom ezt értelmezni, mert még egyszer előrebocsátom, elfogadtunk minden kritikai észrevételt és megállapítást az országosok ellenőrzésével kapcsolatban, elfogadunk a szabályszerűségekre vonatkozóan, természetesen az általuk fenntartott intézményekre vonatkozóan is. Nyilvánvalóan első alkalommal volt ilyen. Mi is egy tanulási folyamatban vagyunk, ezért örülök, hogy ha jól írtam fel magamnak, azt mondta főtitkár asszony, hogy a nemzetiségi önkormányzatok elkötelezettek a törvényes működés mellett, és ezért mindent meg is tesznek a több mint ezer letöltésre vonatkozóan. Nyilvánvalóan mi is egy tanulási folyamatban vagyunk. Önök a részletesebb elemzésben is leírták, hogy mindezen ellenőrzés tapasztalatai természetesen csak a vizsgált 13 intézményre vonatkozhatnak, és nem általánosíthatók a többire, azzal együtt, hogy nyilván tudjuk, hogy ha ugyanaz a fenntartója, valószínűleg a többiekénél is vannak hasonló problémák, még ha önök azt írták, hogy nem is lehet általánosítani. Ugyanakkor most a nemzetiségek jogairól szóló törvényben viszont a vagyonátadás egyrészt nemcsak az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézményeket érintette, hanem a helyi nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézményeket. Tehát nem is csak arról van szó, hogy nemcsak arról a 13 intézményről, nem is az országosok által fenntartott 78 intézményről, hanem ezt meghaladó számú helyi nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézményekről, amelyekre vonatkozóan tudomásom szerint semmilyen vizsgálatuk nem volt.

A másik oldalról nem tudom értelmezni azt sem, hogy a tulajdonjog átadása fokozott kockázatot jelent. Mihez képest? Arra sem volt vizsgálat, hogy kiktől veszik át ezt a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatot, a jelenlegi tulajdonosoknál ez milyen kockázattal működött, tehát most miért lesz nagyobb kockázat attól, hogy nemzetiségi önkormányzatok veszik át. Azt gondolom, néhány konkrét szabályszerűségi vizsgálatból, amely egyébként a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének csak egy kis részét fedi le, és csak bizonyos dolgokról ad információt, hiszen ha ez nem így lenne, akkor nem lenne mellette kincstári ellenőrzés, nem lenne mellette kormányhivatali ellenőrzés, nem lenne mellette oktatási hivatali ellenőrzés, nem lenne mellette a minisztériumok ellenőrzése, ezek egymást kiegészítik, tehát néhány intézményen végzett szabályszerűségi vizsgálat alapján de facto kijelenteni azt, hogy a nemzetiségi önkormányzatok által történő tulajdonjog-átvétel fokozott kockázatot jelent, ezt nem tartom kellően átgondoltnak, megalapozottnak és arányos megfogalmazásnak.

Hozzáteszem, hogy nem savanyú a szőlő, nem emiatt vetem fel, hiszen szerencsére a parlament 184 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül egyhangúlag

megszavazta a törvény és benne a tulajdonjog-átadást is. Tehát nyilvánvalóan ők ezt másképp értelmezték ebben az esetben, vagy egyéb prioritások voltak, amiért mégis így döntöttek. Tehát szeretném határozottan kijelenteni, hogy nem azért vetem ezt fel, mert szerintünk ezzel valamilyen nemzetiségi előrelépést az ÁSZ megakadályozott volna, csak azt gondolom, ez nem volt egy szerencsés észrevétel a törvényjavaslattal kapcsolatban.

Még egy nagyon rövid kitélet tennék. A nemzetiségi köznevelési intézmények, függően a létszámtól, attól, hogy óvoda, általános iskola, középiskola, a bevételeik döntő és különböző kormányzati intézkedések által a korábbi évekhez képest még inkább, még nagyobb százalékát központi költségvetésből kapják. Ennek a szabályszerűségét nehéz megkérdőjelezni vagy kifogásolni, annál is inkább, mert ami saját bevétel volt, az most már hál' istennek, az alapvetően ingyenes tankönyvellátás miatt nem is kerül az intézményekhez, hiszen most már közvetlenül a minisztérium fizeti ki, tehát meg is szűnt ez a fajta saját bevétel. Se bevételként, se kiadásként nem jelenik meg, tehát a kockázat, ha úgy tetszik, szinte nullára csökken. Ugyanígy az ingyenes étkeztetéstől kezdve, és lehetne tovább sorolni, tehát igazából elsősorban azon szerencsés általános és középiskoláknak van még valami saját árbevétele vagy bevétele, amelyek olyan tornateremmel, tornacsarnokkal rendelkeznek, amelyet bizonyos kieső időben ki tudnak adni, és ebből van egy kis bérletidíj-bevételük. Érdemben más bevételük nincs kockázat szempontjából nézve. *(Szuperák Brigitta elhagyja a termet.)*

A kiadási oldalon - intézménynagyságtól függően - a bér és járulékaik a meghatározó többsége a költségeknek, ahol a közalkalmazotti bértáblának megfelelő, törvények által szabályozott pótlékokkal a számfejtést Kincstár végzi, tehát még abban sem tudnak hibázni. A dologi kiadásaiknál a döntő része megint a rezsiköltségekből van, ahol állami vállalatok küldik a számlákat, és természetesen megint nem azt akarom mondani, hogy ettől ne lenne szükséges a szabályszerű eljárás az utalványozástól az ellenjegyzésen át minden más törvény szerint, de azt gondolom, megint a kockázata bármilyen állami támogatásnak a szabálytalan felhasználására minimális. Ezzel csak azt szeretném mondani, hogy tudom, és ezt önök is leírták, hogy a legkisebb településnél, önkormányzatnál, a legkisebb cégnél a legkisebb állami pénzre vonatkozóan a költségvetési támogatásra ugyanazon szabályokat kell alkalmazni, mint a legnagyobbakra. De megint a lényeges és lényegtelen elve, hogy azért a nagyságrendben van önmagában az egyik legnagyobb kockázati elem. Azt gondolom, minden eddig meglévő, remélem, minél hamarabb orvoslásra kerülő hibánk ellenére a nemzetiségi fenntartású köznevelési intézményeknél még a legkisebb települési önkormányzathoz képest is ab ovo lényegesen kisebb mindenféle kockázat, hiszen semmilyen hatósági jogkörrel, szociális jogkörrel nem rendelkezik, szóba sem kerül ingatlan adásvétel, belterületbe sorolás és a többi ezer más dolog, de szerintem többet is beszéltem most, mint amennyit kellett volna erről.

Talán még két gondolat hozzá. Ahogy említettem, valóban mindent megteszünk azért, hogy a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott nemzetiségi, köznevelési és kulturális intézmények a lehető legszabályosabban működjenek, ezért 2017-ben már a költségvetésben biztosítottuk az elindítását a Nemzetiségi Pedagógiai

Módszertani Központnak. A 2021. évi költségvetési törvényben a további négy fővel való bővítésére sajnos egyelőre nem kaptuk meg a támogatást. De bízom benne, hogy ezzel együtt 2020-ban ezt meg tudjuk oldani, hogy kialakítsunk egy olyan pedagógiai, szakmai, jogi, gazdasági, pénzügyi központot a magyarországi nemzetiségek által fenntartott nemzetiségi köznevelési intézményekre, amelyek teljes körűen segítséget, támogatást nyújtanak, és összefogják a tevékenységüket. Például pont abban, hogy ha van egy ÁSZ-ellenőrzés, van egy kormányhivatali ellenőrzés, az ellenőrzésen követeltekről, az ellenőrzésen tapasztaltokról és a jobb ellenőrzés és a szabályszerűbb működés érdekében szükséges tevékenységekről ne csak tájékoztatást adjanak vagy egy felvilágosítást, hanem egy folyamatos szakmai segítséget. Ennek érdekében alakítottuk meg épp az elmúlt héten mind a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott nemzetiségi óvodákra külön-külön egy északi és déli régiótársulást, illetve külön-külön a nemzetiségi általános iskolákra is egy északi és egy déli társulást, ahol az igazgatók és a gazdasági vezetők nem egy-egy tájékoztatóval, továbbképzéssel, hanem folyamatos szakmai munkával - nemcsak próbálnak elérni, hanem ki merem jelenteni - nagyon jelentős előrelépést fogunk ebben elérni az eddigi tapasztalatok felhasználásával. Bízom benne, hogy a következő ellenőrzéseik során az előttünk levő időszakra vonatkozó ellenőrzéseik során ezt önök is fogják tapasztalni az ellenőrzés eredményeiben.

Még egyszer - lezárva ezt a gondolatot -, én csak azt szerettem volna ezzel jelezni, hogy úgy érzem, elég szerencsétlenül sikerült a NEK-törvénnyel kapcsolatban ez a tájékoztató, illetve állásfoglalás, és biztosítani szeretném önöket arról, hogy természetesen a nemzetiségi önkormányzatok elfogadják azokat a jogos észrevételeket, amelyek tekintetében tudjuk, hogy javítani kell, és a magunk részéről meg is fogunk tenni mindent azért, hogy a jövőben véletlenül se jöhessen az ÁSZ-től egy ilyen általánosított állásfoglalás a nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozóan. Ez azért is nagyon lényeges, mert ugyan van egy-két megszállott, vagy szakmát szerető ember, aki elolvassa részleteiben az ÁSZ-jelentéseket, de az emberek 99,9 százaléka sajnos csak a sajtókommunikációval találkozik. Ha ott azt látja és olvassa, hogy a nemzetiségi önkormányzatok nem gazdálkodnak szabályosan a rendelkezésükre bocsátott vagyonnal, sőt nem is szabad tulajdont adni nekik, így en bloc, mindenre általánosítva, ez nem biztos, hogy valósan tükrözi a mai helyzetet. Köszönöm szépen. Átadnám a szót főtitkár asszonyoknak.

HOLMAN MAGDOLNA főtitkár (Állami Számvevőszék): Köszönöm, elnök úr. Onnan folytatnám, ahol elnök úr abbahagyta, hiszen a nemzetiségi önkormányzatok jellegüknél fontos szerepet töltenek be a társadalomban. Ezért valóban nemcsak a felhasznált közpénz, köztulajdon nagysága fontos tényező, hanem az is, hogy az törvényesen és szabályszerűen legyen felhasználva, törvényesen és szabályszerűen legyen működtetve. Azt gondolom, ez mind az önkormányzatok, mind az intézmények vezetőinek is az alapvető érdeke. Ahogy most elnök úr azt mondta, a szavaiból is az érzékelhető, hogy ebben az irányban haladnak tovább.

Az országgyűlési határozathoz tett állami számvevőszéki tájékoztatás az ellenőrzések tapasztalatait foglalta össze. Nem azt mondta, hogy ne fogadják el a

törvényt, hanem a közpénz-, közvagyonvédelem tekintetében látott az Állami Számvevőszék fokozott kockázatot, és ezt a kockázatot nyilván megfelelően kezelni kell akkor, amikor majd ez a törvényben meghatározott vagyonátadás is realizálódni fog. Az elején is elmondtam, azt hiszem, ez mindenkinek alapvető érdeke, hogy az Alaptörvényben meghatározott elszámoltathatóság, átláthatóság, törvényesség és most, a végén hozzátettem még két szót, az eredményesség és a célszerű közpénzfelhasználás elveit biztosítsák. Ehhez vannak törvények, meghatároznak kereteket, amelyek betartása az önkö kötelezettsége, és nyilván érdeke is. Az Állami Számvevőszék az ellenőrzéseit pedig a törvények szerint végzi, tehát minden egyes esetben mindig az ellenőrzései során a törvények szerint jár el, és az értékelését objektíven végzi.

Az Állami Számvevőszékről szóló tájékoztatónak nem volt célja, hiszen akkor több száz oldalt kellett volna összefűznünk, hogy megismételjük a számvevőszéki jelentésekben vagy elemzésekben megfogalmazott megállapításokat, vagy megtegyük az értékeléseket, hiszen mindegyik nyilvános, az Állami Számvevőszék honlapján megtalálható. Örömmel vettem, hogy igen, vannak, akik teljes mélységben olvassák is az Állami Számvevőszék jelentéseit. A hivatkozott idézet is az elemzésből való, ahol leírtuk, hogy az az elemzés a nemzetiségi önkormányzatok intézményeinél végzett ellenőrzés tapasztalatai alapján készült. Egyrészt maga a törvény is kimondja, de minden egyes esetben, amikor ellenőrzést végeztünk, az ellenőrzött szervezeteknek lehetőségük volt a hibák kijavítására. Az, ami itt elhangzott, első körben ez az az intézkedési terv, amikor lehetőség van arra, hogy saját maga megfogalmazza, hogy melyek azok az intézkedések, amelyeket megtesz annak érdekében, hogy a szabályok betartásra kerüljenek. Amikor ez az önjavító, önjavuló lehetőség nem áll fenn, mert ebben nem történnek lépések, akkor kell folyamodnunk olyan eszközhöz, nem sok volt az elmúlt évben, ami más következményt von maga után, akár még a költségvetési támogatás folyósításának a felfüggesztését is.

Szeretném még egyszer hangsúlyozni, hogy az Állami Számvevőszék ellenőrzései során azon kívül, hogy a törvények szerint és a törvények betartásával jár el, alapvetően mindig a kiindulási pont azok a lényeges dokumentumok, amelyek meghatározzák az adott szervezet - legyen az önkormányzat, gazdasági társaság, bármilyen intézmény - működési és szabályozási kereteit, amelyek nélkül nem működhet egy intézmény. Ezek az első lépések. E tekintetben indítottuk most el - biztosan önkö is tájékoztattak és hallottak róla - például a monitoringtípusú ellenőrzést. Most mind a 3200 önkormányzatot górcső alá veszi az Állami Számvevőszék, gyakorlatilag a belső kontrollrendszerhez kapcsolódóan a működését alapvetően meghatározó azon dokumentumok meglétét ellenőrzi, amely nélkül törvényesen és szabályosan nem működhet egy intézmény sem. A tapasztalatainkat továbbra is megosztjuk elemzés formájában, illetve még egyszer szeretném elmondani, hogy az önteszt hasznos segítség minden egyes gazdálkodó szervezet számára.

Végül pedig szeretném megköszönni elnök úr jókívánságát az Állami Számvevőszék működése tekintetében. A jövőben is a törvények szerint fogjuk végezni feladatainkat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Elnézést kérek, de egy körben kértünk véleményeket és hozzászólásokat, ezért kérem, hogy mindenki ehhez tartsa magát. Köszönöm szépen a választ. Ezzel ezt a pontot lezárom.

Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére című beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/10624. szám)

(A Gazdasági bizottság önálló indítványa)

a) Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján

b) A bizottság véleményének kialakítása a HHSZ 36. § (5) bekezdése alapján

Áttérünk a 2. napirendi pont b) pontjára, amely tájékoztató az Állami Számvevőszék 2019. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére című beszámoló elfogadása. A Gazdasági bizottság határozati javaslatát, amely a parlamenti informatikai rendszerben H/10624. számon elérhető, fogjuk megtárgyalni. Ennek linkjét háttéranyagként előzetesen kiküldte a titkárság. Ennek ismeretében egyrészt döntenünk kell a részletes vita lefolytatásáról a határozati házsabály 32. § (2) bekezdése alapján. Javaslom, hogy ezt a határozati javaslat egészére, azaz az 1. és 2. pontja tekintetében folytassuk le. Kérdezem, van-e ezzel kapcsolatban valakinek észrevétele vagy más véleménye. *(Nincs jelentkező.)*

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* A jegyzőkönyv részére megállapítom, hogy ha jól látom, Szuperák Brigitta nincs a teremben, tehát 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadtuk.

Határozathozatalok

A b) pont a bizottság véleményének a kialakítása. Kérdezem a bizottságot, hogy kinek van hozzáfűznivalója a Gazdasági bizottság által összeállított határozati javaslatához. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs hozzászólás, felteszem szavazásra.

Aki egyetért és támogatja a határozati javaslat elfogadását, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy ellenszavazat és tartózkodás nélkül 12 igen szavazattal egyhangúlag támogattuk.

Döntés szükséges még a bizottsági vélemény ismertetésére vonatkozóan. Nemzetiségi napirendi pontként lehetőség lesz a bizottság által felhatalmazott bizottsági tagnak a bizottsági vélemény plenáris ülésen maximum 15 percben történő ismertetésére. Az előzetes egyeztetés alapján Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószólót javasolnám. Kérdezem, hogy van-e ezzel kapcsolatban észrevétel vagy más javaslat, vélemény. *(Nincs jelentkező.)*

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfeltartással szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadtuk. A részletes vitára előreláthatólag a plenáris őszi ülésszakán kerül majd sor. Ezzel megköszönve az Állami Számvevőszék tagjainak is a részvételét, a napirendi pontot lezárom.

Egyebek

Áttérünk a 3. napirendi pontra, amely az egyebek. *(Holman Magdolna és Horváth Bálint távozik a bizottsági ülésről.)* Egyebekben tájékoztatnám a bizottságot, hogy az elmúlt heti házbizottsági ülésen elhangzottak alapján várhatóan az őszi ülésszakon 2020. szeptember 21-én, hétfőn, lesz az első plenáris ülés, értelemszerűen egy héttel előtte lesz a házbizottsági ülés. Ez azt jelenti, hogy bizottsági ülésre várhatóan 2020. szeptember 28-án vagy 29-én kerül sor annak függvényében, hogy nemzetiségi napirendi ponttá nyilvánítás miatt kell-e hétfő délelőtt is ülést tartanunk, vagy csak kedden délután. Ekkor fogunk majd dönteni a kormány törvényhozási programjával kapcsolatban, illetve a menetközben beadásra kerülő törvényjavaslatokkal kapcsolatban, hogy minek kezdeményezzük a nemzetiségi napirendi ponttá nyilvánítását.

A másik, amit szeretnék bejelenteni, hogy a kormányzat nem támogatta a 2021. évi nemzetiségi költségvetési igényeknek a 2021. évi költségvetési törvényben történő biztosítását, ugyanakkor szóbeli ígéretet kaptam arra, hogy ezen költségvetési igényeket még a 2020-as költségvetési évben a '20-as költségvetés terhére hosszabb felhasználási időszakkal biztosítani fogják. Ugyanakkor a feladatalapú támogatás felosztására vonatkozóan a törvényjavaslat által érintett 10. melléklet 2. rész 2. pontja, a települési és területi nemzetiségi önkormányzatok és az országos nemzetiségi önkormányzatok támogatásai tekintetében a támogatások megállapításának, felhasználásának és elszámolások szabályainál a 2.2.4.5. pontot támogatta a kormány. Így bekerült az összegző módosító törvényjavaslatba, hogy az előirányzatot, a feladatalapú támogatás előirányzatát a települési nemzetiségi és területi nemzetiségi önkormányzatok között az önkormányzatok száma alapján oly módon kell megosztani, hogy a területi nemzetiségi önkormányzatok számát kétszeresen kell figyelembe venni. Ez 2020-ban kimaradt a költségvetésitörvényjavaslatból. Mi sem vettük észre, csak amikor a felosztásra került sor, hogy ez kimaradt, és helyette kormányjavaslatba vagy máshova nem került bele. Tehát ez benne van, és támogatta ennek a megszavazását a kormány, illetve a Költségvetési bizottság is.

Végül utolsóként, a pécsi informális egyeztető ülés és a tavaszi ülésszak zárásával kapcsolatban átadnám a szót inkább Szolga József horvát szószólónak.

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Mindenkit szeretettel várunk jövő hét kedden, tehát 7-én az informális megbeszélésre. Kérnék mindenkit, hogy pontosítsa az érkezését és a szállásigényét, mert nem érkezett meg. Szeretném, ha ez ma megérkezne, mert holnap véglegesítenem kell az eseményre vonatkozó programot. Ha valakinek van egyéb javaslata a kiküldött anyaggal kapcsolatban, akkor azt még várom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Átadnám a szót Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólónak.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Nagyon röviden szeretnék szólni. Csütörtökön a 6. napirendi pont az ülésnapon a nemzeti köznevelésről szóló törvény záróvitája, amit elvileg én viszek, viszont a Szlovén Köztársaság elnöke pont aznap tartózkodik itt, a parlamentben, és vagy fél 3-kor, vagy 3-kor nekem egy találkozó lesz házelnök úrral és a Szlovén Köztársaság elnökével. Úgyhogy én azt szeretném kérdezni, hogy ha mégsem tudok itt lenni, akkor esetleg valaki tudna-e helyettesíteni. Erre egy személyt szeretnék

biztosítékként. Természetesen megvan ennek a 2,5-3 perces szövegnek az összefoglalója. Köszönöm.

ELNÖK: Én mindenképpen ott leszek egyébként is, tehát amennyiben probléma lesz ezzel, akkor nagyon szívesen segítek, elmondom a hozzászólást. Megadom a szót Serkisian Szeván Simon örmény szószólónak.

DR. SERKISIAN SZEVÁN SIMON örmény nemzetiségi szószóló: Tisztelt Elnök Úr! Nem biztos, hogy az ülésnek most, ebben a szakaszában kell erről hírt adnom, de lehet, hogy félreértésben voltam, amikor az Állami Számvevőszék jelentését elfogadtam. Én nem kívántam elfogadni, csak azt hiszem, össze volt vonva még más témakörökkel. Azt hittem, hogy külön szavazunk róla, nem volt előttem az előzőleg kiküldött napirend. Én nemmel szavaztam volna a beszámolóra, mert meggyőződésem szerint amit itt elmondtak, az egy írott malaszt, a gyakorlat teljesen más az én ismereteim szerint. Én mást tapasztaltam. Ha lehetséges, a jegyzőkönyv számára ezt rögzítsük, és ennél fogva az egész szavazási eredményt módosítsuk.

ELNÖK: Rendben, de mi a Gazdasági bizottság határozati javaslatáról szavaztunk.

DR. SERKISIAN SZEVÁN SIMON örmény nemzetiségi szószóló: Arra igennel szavaztam volna, de nem tudom, hogy külön-külön szavaztunk-e.

ELNÖK: Nem szavaztunk külön a beszámolóról, csak a határozati javaslatról.

DR. SERKISIAN SZEVÁN SIMON örmény nemzetiségi szószóló: Jó, mert én is úgy éreztem, ahogy felsorolta elnök úr. Azt hittem, hogy több szavazás lesz, de akkor belefér.

ELNÖK: Rendben, tudomásul vesszük a jegyzőkönyv számára is. Köszönöm. Kérdezem, hogy van-e még valakinek bármilyen egyéb hozzászólása, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Azt én is kérném Erikához kapcsolódva, hogy még a héten, a mai napon, illetve szerdán, csütörtökön, pénteken is lesz plenáris ülés, és számunkra még fontos többek között a köznevelési törvény, ezzel együtt a költségvetési törvény és egyéb még napirenden lesz, kérem, hogy akinek nincs halaszthatatlan más elfoglaltsága, vegyen részt a szavazáson, illetve a részletes vitában is, ha lehetősége van rá.

Az ülés berekesztése

Ha további észrevétel, bejelentés nincs, akkor köszönöm mindenkinek az egész tavaszi időszakban végzett munkát, segítséget. Azt gondolom nyilván, hogy ez nem volt egy normális időszak az ismert koronavírus-helyzet miatt, de úgy gondolom, végül is az általunk tervezett feladatok döntő többségét el tudtuk látni, és el tudtuk érni még akkor is, ha a költségvetésnél most még egy kicsit dolgozni kell rajta. Köszönöm szépen mindenkinek. Ezzel az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 38 perc)

Ritter Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika